

NOVADNIEKS

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBIŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM

OTRDIENA, 2014. GADA 7. JANVĀRIS ● Nr. 2 (8369) ● Cena mazumtirdzniecībā 0,78 EUR (Ls 0,55)

Jauni
likumi un
noteikumi

2., 3. lappusē

Augi no sala
jāsargā
laicīgi

6. lappusē

Lidotājam
Jāzepam Baško
— 125

7. lappusē

Tautumeita aizstāj lasi

● Ar katru dienu aizvien vairāk monētas ar laša un govju attēlu — vienu un divus latus — nomaina eiro monētas ar tautumeitu.

Uz ielas, veikalā, pastā, autobusos un visur, kur vien cilvēki tiekas, visbiežāk dzirdamās sarunas šī gada pirmajās dienās ir par latiem un eiro. Ne tik augstā līmenī, kā pievienošanās eirozonai un kā par to runā valdība un ministri, bet tīri sadzīviskā līmenī — kā mainīti latīņi, vai tie uzkrāti bankā un Jaungada naktī atdzimusi par eiro, vai ar piestūķētu maciņu nācies iet uz banku un stāvēt rindā, vai pēdējie lati iztērēti plašām gadumijas svinībām, vai vēl joprojām zēl šķirties no iemīlotajiem zaļajiem «ozoliem» — pieclatniekiem, un tiek izmantots likumīgi atvēlētais divu nedēļu laiks, kad maksājumus var veikt arī ar latiem.

Pāreja uz eiro ir saspringts laiks it visur, kur darījumi ar naudu. Jau kopš gada pirmajām dienām vērojams liels apmeklētāju pieplūdums, atzīst arī SEB bankas Preiļu filiāles vadītāja Ināra Kalvāne. Kaut gan latus pret eiro komercbankās varēs mainīt līdz pat 30. jūnijam, bet Latvijas Bankā — mūžīgi, tomēr cilvēki savus uzkrājumus vēlas

samainīt pēc iespējas ātrāk. Rezultātā bankas filiālē veidojas rindas, teica Ināra Kalvāne. Taču kopumā viņa uzskata, ka pārejas process uz eiro notiek veiksmīgi. Tiem, kam nauda bija kontā, viss notika automātiski naktī no 31. decembra uz 1. janvāri.

Bankas pirmais klients 2. janvārī jau no agra rīta dežurējis pie durvīm, jo atbraucis no laukiem samainīt latus saņemto pensiju. 2. un 3. janvārī bankas filiālē Preiļos bija vērojams liels apmeklētāju pieplūdums, un arī šodien (saruna notika 6. janvārī) ir pilna zāle, teica Ināra Kalvāne. Tie esot klienti, kas ietaupījumus glabā skaidrā naudā mājās, bet tagad uzkrājumus vēlas samainīt pret eiro. 3. janvārī pat esot bijis brīdis, kad filiālē un arī bankomātā aprūcies naudas. Vēl pirms tam, kad naudas aprūcās, bija jāsamierinās ar to, ka pat vairākus simtus latu samainīja piecu eiro banknotēs. Euro ir pietiekoši, taču arī inkasācijas firmām, kas bankām piegādā naudu, ir saspringts periods, sacīja filiāles vadītāja. Kaut arī apgrūtināši strādāt ar tik lielu klientu pieplūdumu, tomēr viņa ir saprotoša un nepārmet cilvēkiem par steigu, jo apzinās, ka laukos daudzviet nav inter-

netā, vēl mazāk bankomātu, un arī ar bankas maksājumu kartēm vietējos veikalos nevar norēķināties, tāpēc vairums no lauku iedzīvotājiem uzkrāj un ikdienā rīkojas ar skaidru naudu. Tie, kas vēlas mainīt par 3000 latiem lielākas sumas, ir aicināti maiņu pieteikt iepriekš.

Maiņas laikā atklājies, ka iedzīvotāju rīcībā ir ļoti daudz monētu, un, acīmredzot, esot jātic Latvijas Bankas datiem, ka iedzīvotājiem uz rokām esot vairāk par 100 tonnām monētu. Liekoties tās pašlaik nonākot veikalos, un veikalnieki esot ļoti sarūgtināti par to, ka veikaliem tādējādi jākalpo par naudas maiņas vietām.

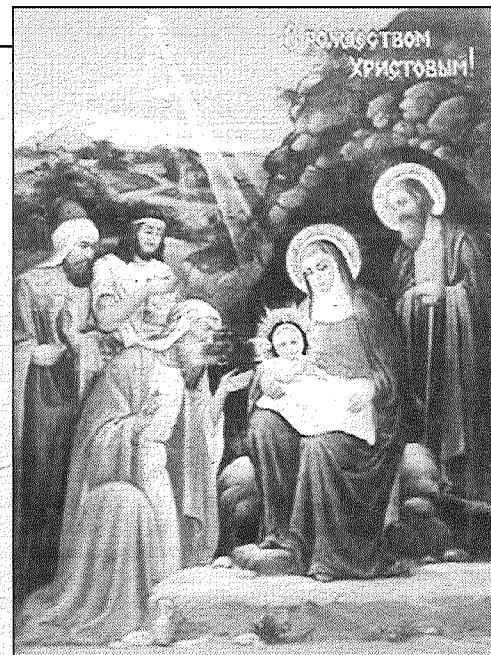
SEB bankas Preiļu filiālē pārejas laikam uz eiro izveidota papildus kase monētu pieņemšanai. Arī summu apmaiņai virs 5000 latiem izveidota atsevišķa kase, bet klientu apkalpošanas zāles darbiniecēm dotas pilnvaras apkalpot par lielākām summām nekā ikdienā.

L.Rancāne

► Policijas informācija par drošu un uzticamu eiro maiņas procesu «Novadnieka» 10. lappusē.

ISSN 1407-9321

Priecīgus Ziemassvētkus
pareizticīgajiem un
vecticībniekiem!

ZIŅAS

7. janvārī Līvānu 2. vidusskolā un Preiļu 2. vidusskolā brīvdiena

Sakarā ar to, ka 7. janvāris ir Ziemassvētku pareizticīgo un vecticībnieku konfesijām, Līvānu novada dome ļāvusi Līvānu 2. vidusskolai noteikt šajā dienā brīvdienu. Macību stundas tiks atstrādātas janvāra laikā.

Brīvdiena 7. janvārī būs arī Preiļu 2. vidusskolā. Skolas direktore Nadežda Hļebņikova informēja, ka skolas saime brīvdienā atstrādājusī jau decembrī.

Pagarināts projekta “Multifunkcionālā jaunatnes iniciatīvu centra (JIC) izveide Līvānos” realizācijas termiņš

Līvānu novada dome 2013. gada decembrī parakstīja vienošanos ar “Jaunatnes starptautisko programmu aģentūru” par grozījumiem projekta īstenošanas un attiecināmo izmaksu perioda pagarinājumā, kas paredz, ka projekts tiek īstenots līdz 2014. gada 28. februārim.

Sakarā ar to, ka multifunkcionālā jaunatnes iniciatīvu centra (JIC) rekonstrukcijas darbi, kas tika veikti ERAF projekta “Līvānu novada pirmskolas un interešu izglītības iestāžu infrastruktūras uzlabošana” ietvaros bija iekavējušies, bet projekta “Multifunkcionālā jaunatnes iniciatīvu centra (JIC) izveide Līvānos” ietvaros iegādāto aprīkojumu un inventāru (mēbeles, sporta aprīkojumu, mūzikas instrumentus, datortehniku u.c.) bija nepieciešams uzstādīt atbilstoši to ekspluatācijas mērķiem un plānotajam izvietojumam telpās, kā arī, lai projekta ietvaros būtu iespējams noorganizēt projekta noslēguma un JIC atklāšanas pasākumu, Līvānu novada dome 2013. gada decembrī parakstīja vienošanos ar “Jaunatnes starptautisko programmu aģentūru” par grozījumiem projekta īstenošanas un attiecināmo izmaksu perioda pagarinājumā, kas paredz, ka projekts tiek īstenots līdz 2014. gada 28. februārim.

Projekta ietvaros šobrīd tiek iekārtotas JIC telpas, lai jauniešiem tur būtu patīkami uzturēties, atpūsties un aktīvi darboties. Centrs būs pieejams arī jauniešiem ar īpašām vajadzībām, kas palielinās šo jauniešu iesaistīšanos dažādās aktivitātēs.

Pateicoties jauniešu iniciatīvai, multifunkcionālais jaunatnes iniciatīvu centrs šobrīd ir ieguvis arī savu nosaukumu – “Kvartāls” – jauniešu, sportistu un aktīvu cilvēku dzīves telpa.

Multifunkcionālā jaunatnes iniciatīvu centra “Kvartāls” oficiālā atklāšana paredzēta 31. janvārī.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Gadu mijas naktī Latvijas banku kontos uz eiro konvertēti aptuveni seši miljardi latu

Gadu mijas naktī Latvijas banku kontos bezskaidrā naudā atradās aptuveni seši miljardi latu, kas pusnaktī pēc oficiālā kursa tika konvertēti un pārtapa par 8,5 miljardiem eiro, informē Latvijas Bankas Kases un naudas apgrozības pārvaldes vadītājs Jānis Blūms. Cetrās pagājušā gada nogales dienās Latvijas Bankas sistēmas apstrādāja 464 000 maksājumus kopsummā par 7,1 miljardu eiro jeb pieciem miljardiem latu. Parasti darba dienās ik dienu Latvijas Bankas sistēmām cauri iet 1,3 miljardi eiro. Latvijas Banka rēķinās, ka pirmajās jaunā gada nedēļās darba apjoms būs lielāks un darbs būs spraigāks nekā ikdienā. Centrālā banka būs gatava strādāt elastīgāk, lai nodrošinātu komercbankās ienākošo uzņēmēju pieprasījumu pēc skaidras naudas. Līdz ar 2014. gada atnākšanu Latvija kļuvusi par 18. eirozonas dalībvalsti.

Latvijā pirmā Lata iela atradīsies Viļānos

Par Latvijā pirmo Lata ielu kļuvusi kāda neliela šķērsielīņa Viļānu novadā, Viļānos, pastāstīja Viļānu novada pašvaldībā. Šādu nosaukumu aptuveni 380 metrus garajai ielai, kas atrodas mazpilsētas centrā netālu no daudzdzīvokļu dzīvojamam namu kvartāla un savieno Raiņa un Rēzeknes ielu, nolēms piešķirt Viļānu novada pašvaldības privatizācijas, pašvaldības īpašuma un zemes komisijas sēdē. Lata iela, kuras tuvumā atrodas galvenokārt mazdārziņi un tikai viena dzīvojamā māja, bez nosaukuma bijusi vairākus gadu desmitus. Pašvaldībā netiek izslēgta iespēja, ka nākotnē Lata iela varētu kļūt par vienu no Viļānu tūrisma objektiem.

Latvijai draud vēl nebijusi zemes izpārdošana

Šogad maijā beigsies zemes iegādes moratorijs Latvijā, kas līdz šim zemi nopirkā kā traucēja ārzemniekiem. Iestāšanās līgums ES šos zemes iegādes noteikumus ļāva īstenot septiņus gadus. Kad šis termiņš beidzās, to varēja tikai vienu reizi pagarināt, un to Latvija arī izdarīja, piektdien vēstīja Latvijas Radio. «Iestāšanās līgums vairs neparedz iespēju pagarināt šo termiņu, jo tad ir jārunā arī par citiem iestāšanās līguma punktiem, jo esam gan saņēmuši maksājumus, gan mūsu cilvēki strādā citās valstīs un arī šis bija viens no kopīgiem nosacījumiem, kas tika parakstīti. Arī Saeimā bija interese pagarināt šo termiņu vēlreiz, bet ir skaidrs, ka juridiski tas nav iespējams,» Latvijas Radio ēterā norādīja zemkopības ministre Laimdota Straujuma. Taču gan zemnieki, gan Zemkopības ministrija (ZM) arī atzīst, ka līdzšinējā kārtība nemaz nav bijusi efektīva, piebilda Straujuma, sakot, ka šobrīd zemniekiem problēmas sagādājot lielle naudas īpašnieki, kuri, neatkarīgi no tautības, uzpērk lauksaimniecības zemi un izmanto to kā pirkšanas — pārdošanas objektu un paaugstina cenu. Par to, ka zemes privatizācijas noteikumi būs viens no lielākajiem un emocionālākajiem šī gada notikumiem, liecina arī tas, ka Latvijas lauksaimnieki iepriekš bija gatavi cīnīties, paši vācot parakstus. Par piemēru idejai ņemta kaimiņvalsts Lietuva, kur savākti vairāk kā 300 000 iedzīvotāju parakstu, lai rīkotu referendumu un izmainītu Lietuvas konstitūciju, nosakot, ka zeme, iekšējie ūdeņi, meži un parki var piederēt vienīgi Lietuvas Republikas pilsoņiem un valstij. Lauku konsultāciju un izglītības centra vadītājs Mārtiņš Cimmermanis norāda, ka risinājumu meklējumi Latvijā ir stipri novēloti un lēmumu pieņemšana būs sasteigta.

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307057, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

žurnālistiem — 65307058, mob. t. 22079178.

Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauc uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astonas reizes mēnesī

(otrdien, piektdien).

Mīloša cilvēka 7 iezīmes: laipnība, pacietība, piedošana, pazemība, pieklājība, dāsnums un godīgums ir PAMATS katrai mīlestības valodai - labiem vārdiem, darbiem, dāvanām, kopīgai atpūtai. Bez šī pamata mūsu vārdi un rīcība ir tukšs gaiss (G.Čepmens)

AKTUĀLI

1. janvārī stājās spēkā ļoti daudz būtisku likumu un noteikumu

2014. gada 1. janvārī stājās spēkā rekordliels tiesību aktu skaits – teju desmitreiz vairāk nekā iepriekšējo gadu pirmajās dienās. Piedāvājam iepazīties ar būtiskākajām izmaiņām, kas jaunajā gadā ietekmēs ikviena cilvēka dzīvi.

Izmaiņas saistībā ar eiro ieviešanu

Visos normatīvajos aktos, kur līdz šim ir norādītas summas latos, tās ir izteiktas eiro. Tomēr bieži nav tieši piemērots oficiālais lata apmaiņas kurss uz eiro (0,702804), bet gan summas noapaļotas ne vien līdz veselīem eiro, bet arī līdz veselīem desmitiem, simtiem vai tūkstošiem, tā faktiski mainot to apmēru. Piemēram, Komerclikuma 185. pantā noteiktais minimālais SIA pamatkapitāla apmērs šobrīd ir Ls 2000, bet no 2014. gada 1. janvāra būs 2800 eiro, kas faktiski atbilst Ls 1967,85. Finanšu ministrijas pārstāvji akcentē, ka gada sākumā nav īpaši jāsteidzas līgumu tekstos aizstāt latus ar eiro. To var izdarīt pie pirmās vajadzības, piemēram, mainot citus līguma punktus.

Eiro ieviešana neietekmēs līdz tam noslēgto līgumu nepārtrauktību, proti, likumā nav paredzēts pienākums veikt grozījumus esošajos līgumos, visas summas izsakot eiro, jo šādas izmaiņas notiek automātiski uz likuma pamata. Tomēr būtu ieteicams grozīt darba līgumus, izsakot darba samaksu un citas ar darba tiesiskajām attiecībām saistītās summas eiro, jo pēc 2014. gada 1. janvāra visi maksājumi ir jāveic vienīgi eiro.

Gada pārskatu iesniegšana

No 2014. gada 1. janvāra personām, kurām piemērojams Gada pārskatu likums, kā arī biedrībām un nodibinājumiem gada pārskatā, kā arī citos finanšu pārskata dokumentos, kuriem piemērojami tie paši noteikumi, kas gada pārskatiem, par vērtības mēru jālieto eiro, skaitļus noapaļojot līdz veselīem eiro. Tomēr jāņem vērā, ka šie noteikumi attiecas vienīgi uz gada pārskatiem par 2014. un turpmākajiem pārskata gadiem. Tas nozīmē, ka gada pārskatā par 2013. pārskata gadu summas vēl joprojām jānorāda latos.

Grozījumi Civillikumā

Civillikumā stāsies spēkā grozījumi līgumsoda piemērošanā. Šobrīd Civilli-

kuma 1716. pantā ir noteikts, kādiem līguma saistību pārkāpumiem ir piemērojams līgumsods, proti, ja saistība nav izpildīta vispār vai ir izpildīta nepienācīgi. No 2014. gada 1. janvāra šī norma papildināta ar vēl vienu piemērošanas gadījumu – saistība nav izpildīta istajā laikā (termiņā). Turklāt grozījumi Civillikumā paredz, ka par saistību neizpildi vispār drīkst noteikt tikai tādu līgumsodu, kas ir konkrēti izteikta naudas summa vai cita mantiska vērtība, nedrīkst noteikt vairākkārtīgu vai pieaugošu maksājumu. Par saistību nepienācīgu izpildi vai neizpildīšanu istajā laikā (termiņā) var tikt noteikts pieaugošs līgumsods, proti, līgumsods var tikt izteikts procentos, kas aprēķināti par katru kavēto dienu, tomēr maksimālais šāda līgumsoda apmērs ir 10 procenti no pamatparāda vai galvenās saistības summas.

Atbilstoši grozījumiem no 2014. gada 1. janvāra parādnīkam vairs nav jālūdz tiesu samazināt līgumsodu līdz saprātīgam apmēram, ja tas ir nesamērīgi augsts. Turpmāk tas būs tiesas pienākums pēc savas iniciatīvas vērtēt līgumsoda samērīgumu un līgumsodu samazināt, ja tas ir pārmērīgs. Turklāt Civillikuma 1843. pantā ir noteikts, ka parādnieka samaksāto daļu no parāda vispirms izlieto procentu dzēšanai, tad paša parāda dzēšanai un tikai pēc tam līgumsoda dzēšanai.

Mainījušies Civillikuma noteikumi arī par procentu pamatlīmi, kas ietverti Civillikuma 1765. pantā.

Grozījumi Dabas resursu nodokļa likumā

Saskaņā ar grozījumiem Dabas resursu nodokļa likumā no 2014. gada 1. janvāra ir paaugstināta dabas resursu nodokļa likme vairākām dabas resursu nodokļa objektu grupām, tajā skaitā vairākiem zemes dziļū resursiem, videi kaitīgām precēm, iepakojumiem u.c. objektiem.

Turklāt no 2014. gada 1. janvāra tiek piemērots dabas resursu nodoklis reklāmas izdevumiem un materiāliem, kā arī ugunošanas ierīcēm.

Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā

2014. gada 1. janvārī spēkā stājās virkne grozījumu Elektroenerģijas tirgus likumā. Būtiskākie no tiem paredz elektroenerģijas tirgus atvēršanu no

2014. gada 1. aprīļa. Tas nozīmē, ka elektroenerģijas lietotājiem (arī māj-saimniecībām) būs iespēja izvēlēties elektrības tirgotāju, ar kuru slēgt piegādes līgumu, un līdz ar to arī sev izdevīgāko un piemērotāko elektroenerģijas tarifa plānu.

Grozījumi Elektroenerģijas tirgus likumā paredz arī atšķirīgu patērētās un sarazotās elektroenerģijas neto uzskaites un norēķinu sistēmu māj-saimniecības lietotājiem (personām, kas elektroenerģiju pērk un patērē paša vajadzībām), kas arī paši ražo elektroenerģiju, izmantojot atjaunojamus energoresursus.

Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā

Virkne grozījumu veikti arī Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā, tajā skaitā ietverts stingrāks regulējums attiecībā uz maksāšanas un zvejas noteikumu pārkāpumiem, paredzēta atbildība nepilngadīgajiem par alkoholisko dzērienu iegādāšanos, kā arī veikti citi grozījumi.

Grozījumi Mikrouzņēmumu nodokļu likumā

Grozījumi veikti arī Mikrouzņēmumu nodokļu likumā. Grozījumu mērķis ir apkarot ēnu ekonomiku un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas, piemēram, ierobežojot mikrouzņēmumu iespējas veikt izmaksas fiziskajām personām, fiktīvi noformējot tās kā aizdevumus, kā arī veikt citas darbības, kuru mērķis ir izvairīšanās no nodokļu nomaksas. Turklāt ir paredzēts, ka mikrouzņēmuma nodokļa maksātājam, kurš pārskata gadā faktiski nav veicis saimniecisko darbību, būs jāmaksā mikrouzņēmuma nodoklis Ls 50 apmērā.

Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā

Apjomīgi grozījumi veikti arī Pievienotās vērtības nodokļa (PVN) likumā. To mērķis ir padarīt saprotamāku PVN piemērošanu, novērst regulējuma neprecizitātes un interpretācijas iespējas un radīt pievilcīgāku uzņēmējdarbības vidi, samazinot administratīvo slogu personām, kuras piemēro PVN piemērošanu regulējošos normatīvos aktus.

Turpinājums 3. lappusē.

AKTUĀLI

1. janvārī stājās spēkā ļoti daudz būtisku likumu un noteikumu

Sākums 2. lappusē.

Grozījumi likumā «Par akcīzes nodokli»

Grozījumos likumā «Par akcīzes nodokli» tiek ietverts jauns ar nodokli apliekams objekts – citi bioloģiskas izcelsmes gāzveida ogļūdeņraži.

Papildus tiek palielinātas nodokļu likmes par cigarešu mazumtirdzniecību un vairumtirdzniecību, palielinot to pa posmiem, kā arī palielināta nodokļa likme dabasgāzei.

Grozījumi likumā «Par iedzīvotāju ienākuma nodokli»

Veikti samērā apjomīgi grozījumi likumā «Par iedzīvotāju ienākuma nodokli», tajā skaitā izslēgtas normas attiecībā uz fiksēto ienākuma nodokļa režīmu, nosakot divus gadus ilgu pārejas periodu, kad maksātāji, kas reģistrējušies kā fiksētā ienākuma nodokļa maksātāji, varēs turpināt šī režīma piemērošanu, taču netiks reģistrēti jauni šī nodokļa maksātāji.

Grozījumi arī paredz, ka saimnieciskās darbības veicējiem, kas reģistrējušies Valsts ieņēmumu dienestā un kuru pārskata gada ienākumi no saimnieciskās darbības nepārsniedz 50 eiro, pēc deklarācijas iesniegšanas būs jāmaksā ienākuma nodoklis 50 eiro apmērā. Likumā arī ieviestas vairākas nodokļu pretizvairšanās normas.

Grozījumi likumā «Par nekustamā īpašuma nodokli»

Vairāki grozījumi veikti arī likumā «Par nekustamā īpašuma nodokli», būtiskākie no tiem – likums tiek papildināts ar pieņēmumu juridiskajām personām, kas ir nekustamā īpašuma nodokļa maksātājas, informēt pašvaldību par savu elektroniskā pasta adresi saziņai ar nodokļa administrāciju.

Grozījumi likumā «Par nodokļiem un nodevām»

Grozījumi veikti arī likumā «Par nodokļiem un nodevām», tajā skaitā likumā ir paredzēts ieviest jēdzienu «riskā persona», nosakot arī konkrētus kritērijus šī statusa piešķiršanai un personas iekļaušanai riskā personu sarakstā, lai atturētu šīs personas no turpmākas iesaistes komerciālajā vidē.

Pieņemts jauns Sodū reģistra likums

Līdz šim spēkā esošā Sodū reģistra likuma vieta pieņemts jauns Sodū reģistra likums. Likuma mērķis ir izveidot vienotu uzskaiti par noziedzīgus nodarījumus un administratīvus pārkāpumus izdarījušām personām, lai veicinātu noziedzīgu nodarījumu un administratīvo pārkāpumu novēršanu un atklāšanu, noziedzīgu nodarījumu un admi-

nistratīvo pārkāpumu izdarījušajai personai noteiktā soda izpildes un tiesību ierobežojumu kontroles nodrošināšanu. Reģistrā iekļautās ziņas ir ierobežotas pieejamības informācija.

Izmaiņas valdības noteikumos

2014. gada 1. janvārī spēkā stājās arī 603 Ministru kabineta noteikumi vai to grozījumi. Turpmāk norādītas būtiskākās izmaiņas. Ir izstrādāti un pieņemti jauni Ministru kabineta noteikumi attiecībā uz energoefektivitātes rādītājiem, proti, MK noteikumi nr. 383 «Noteikumi par ēku energosertifikāciju» un MK noteikumi nr. 382 «Noteikumi par neatkarīgiem ekspertiem ēku energoefektivitātes jomā».

Saskaņā ar 383. noteikumiem ir ieviesta salīdzinoša ēku energoefektivitātes vērtēšanas un klasificēšanas sistēma. Katrai ēkai tiks piešķirta klase no A līdz F atkarībā no energoefektivitātes rādītājiem. Šī klasifikācija ievērojami vienkāršos ēkas energoefektivitātes izvērtēšanu, kas ir īpaši būtiski ēkas īres/nomas, pirkšanas vai pārdošanas gadījumā.

Ir pieņemti grozījumi arī Ministru kabineta noteikumos, kas nosaka kārtību, kādā dzīvokļa īpašnieks, dzīvojamās telpas īrnieks un izīrētājs norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu – Ministru kabineta 2006. gada 12. de-

cembra noteikumos nr. 999 «Kārtība, kādā dzīvojamās telpas īrnieks un izīrētājs norēķinās ar pakalpojumu sniedzēju par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvojamās telpas lietošanu» un 2008. gada 9. decembra noteikumos nr. 1013 «Kārtība, kādā dzīvokļa īpašnieks daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu».

Tajā skaitā ir veiktas izmaiņas, kas attiecas uz lifta apkalpošanas maksu, maksu par siltumenerģiju.

Izmaiņas skars arī atkritumu apsaimniekošanas, kanalizācijas un citu pakalpojumu maksas.

Veikti grozījumi Ministru kabineta 2005. gada 30. augusta noteikumos nr. 662 «Akcīzes preču aprītes kārtība». Noteikumu grozījumu mērķis ir uzlabot akcīzes preču uzraudzības un kontroles mehānismu, pastiprināt licencēšanas prasības, samazināt administratīvo slogu komersantiem, kā arī precizēt atsevišķas tiesību normas.

Cita starpā, lai ierobežotu krāpnieciskus darījumus spirta, tabakas izstrādājumu, kā arī naftas produktu aprītē, noteikumos būs paredzēta spirta vai tabakas izstrādājumu ražošanas noliktavas novērošanas kameru uzstādīšana vietā, kur notiek iebraukšana noliktavā un izbraukšana no tās, nodrošinot skaidri saskatāmus noliktavas teritorijā iebraucošo un no tās izbraucošo automobiļu numurus, kā arī novērošanas kameru

uzstādīšana tabakas izstrādājumu ražošanas telpās un saražotā spirta uzglabāšanas/izsniegšanas telpās.

Ir pieņemti ministru kabineta noteikumi «Noteikumi par mēneša neapliekamā minimuma un nodokļa atvieglojuma apmēru iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanai».

Noteikumi paredz paaugstināt neapliekamā minimuma apmēru un nodokļa atvieglojuma apmēru par apgādībā esošām personām, lai kaut nedaudz mazinātu nevienlīdzību un atbalstītu ģimenes, kuru apgādībā ir bērni. Noteikumi paredz, ka ar 2014. gadu neapliekamā minimuma apmērs iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanai (salīdzinot ar 2013. gada līmeni) tiek paaugstināts par aptuveni 18 procentiem līdz 75 eiro (aptuveni 53 Ls), bet nodokļa atvieglojuma apmērs par apgādībā esošām personām iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanai (salīdzinot ar 2013. gada līmeni) tiek paaugstināts par aptuveni 44 procentiem līdz 165 eiro (aptuveni 116 Ls).

Kur saņemt aktuālo informāciju?

Kur saņemt aktuālo informāciju?

Oficiālā izdevēja «Latvijas Vēstnesis» pārstāvji informēja, ka aktuālais izmaiņu saraksts pieejams tiesību aktu vietnē likumi.lv; savukārt portālā «Par likumu un valsti» lvportals.lv atrodami noderīgi skaidrojumi par jaunievedumiem.

Izmaiņas sociālajā jomā 2014. gadā

Īstenojot valsts sociālo politiku darba, sociālās aizsardzības, bērnu tiesību aizsardzības, bērnu un ģimenes lietu, kā arī cilvēku ar invaliditāti vienlīdzīgu iespēju jomā, Labklājības ministrija (LM) informē par vairākām būtiskām izmaiņām, kas stājās spēkā 2014. gadā.

No 2014. gada 1. janvāra:

✓ Obligātās sociālās iemaksas strādājošajiem būs jāveic **34,09%** apmērā no darba ienākumiem, no kuriem 23,59% veiks darba devējs, un 10,50% — darba ņēmējs.

✓ **Vispārējais pensionēšanās vecums** sociāli apdrošinātiem cilvēkiem pakāpeniski palielināsies par trim mēnešiem ik gadu, līdz būs sasniegts 65 gadu vecums. 2014. gadā tas būs 62 gadi un 3 mēneši.

✓ **Priekšlaicīgās pensionēšanās vecums** sociāli apdrošinātiem cilvēkiem pakāpeniski palielināsies par trim mēnešiem ik gadu, līdz būs sasniegts 63 gadu vecums. 2014. gadā tas būs 60 gadi un 3 mēneši.

✓ **Apdrošināšanas stāžs** vecuma pensijas saņemšanai palielināsies no 10 līdz 15 gadiem.

✓ Pensiju piešķirs ar dienu, kad radušās tiesības uz to, taču ne agrāk kā 6 mēnešus (iepriekš 12 mēnešus) pirms

pensijas pieprasījuma iesniegšanas.

✓ **Cilvēkiem ar invaliditāti**, kuriem no 2012. gada 1. janvāra invaliditātes pensijas vietā piešķirta vecuma pensija un līdz vecuma pensijas piešķiršanas dienai pie invaliditātes pensijas bija noteikta piemaksa par apdrošināšanas stāžu līdz 1995. gada 31. decembrim, no vecuma pensijas piešķiršanas dienas uz invaliditātes laiku piešķirs piemaksu pie vecuma pensijas par apdrošināšanas stāžu līdz 1995. gada 31. decembrim. Ja tiesības uz piemaksu radušās laikā no 2012. gada 1. janvāra līdz 2014. gada 30. aprīlim, piemaksu piešķirs no vecuma pensijas piešķiršanas dienas un nesāņemto piemaksu izmaksās 2014. gada maijā vienlaikus ar maija pensiju.

✓ **Diplomāti, prokurori, Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja amatpersonas, kultūras darbinieki**, kuriem piešķirta izdienas pensija, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā varēs saņemt izdienas pensijas saņēmēja apliecinību.

✓ **Sociālās apdrošināšanas iemaksu objekta maksimālais apmērs** sociāli apdrošinātiem cilvēkiem būs 46 400 euro (Ls 32 600).

✓ **Gan strādājošiem, gan nestrādājošiem vecākiem bērna kopšanas pabalsts** par bērna kopšanu līdz 1,5 gadu vecumam būs 171 euro (pieaugš no Ls 100 līdz Ls 120).

✓ **Minimālais vecāku pabalsts**, kas piešķirts līdz 2014. gada 30. septem-

brim, būs 171 euro (pieaugš no Ls 100 līdz 120 latiem) mēnesī.

✓ **Minimālā mēneša darba alga** būs 320 euro (Ls 225). Minimālā stundas tarifa likme strādājošiem būs 1,933 euro (Ls 1,359), pusaudžiem un cilvēkiem, kuri pakļauti īpašam riskam — 2,209 euro (Ls 1,554).

No 2014. gada 1. jūlija:

✓ **Pabalsts cilvēkam ar invaliditāti pēc 18 gadu vecuma, kuram nepieciešama kopšana**, būs 213,43 euro (Ls 150).

✓ **Valsts sociālā nodrošinājuma pabalsts cilvēkiem ar I invaliditātes grupu** katru mēnesi būs 83,24 euro (Ls 58,50), cilvēkiem ar II invaliditātes grupu — 76,84 euro (Ls 54), cilvēkiem ar I invaliditātes grupu kopš bērnības — 138,73 euro (Ls 97,50), cilvēkiem ar II invaliditātes grupu kopš bērnības — 128,06 euro (Ls 90).

Pārejas periods tiem, kuriem vecāku pabalsts piešķirts līdz 2014. gada 30. septembrim:

✓ **Vecāku pabalsts** līdz 1 gada vecumam būs 70% no algas, ja vecāks nestrādās. Ja strādās, varēs saņemt tikai bērna kopšanas pabalstu 171 euro (Ls 120).

✓ **Bērna kopšanas pabalsts** par bērna kopšanu no 1 līdz 1,5 gada ve-

cumam būs 171 euro (Ls 120) neatkarīgi no tā, vai vecāks strādās vai nē.

✓ **Vecāku pabalsta pārejas perioda kompensācija par bērna kopšanu no 1 līdz 1,5 gada vecumam** būs 100 euro (Ls 70,28), neatkarīgi no tā, vai vecāks strādās vai nē.

No 2014. gada 1. oktobra

✓ **Vecāku pabalsts** nestrādājošiem sociāli apdrošinātiem vecākiem par bērna kopšanu līdz 1 gada vecumam būs 60% no algas. Papildu vecāku pabalstam viens no vecākiem varēs saņemt arī bērna kopšanas pabalstu 171 euro (Ls 120).

✓ **Vecāku pabalsts** nestrādājošiem sociāli apdrošinātiem vecākiem par bērna kopšanu līdz 1,5 gada vecumam būs 43,75% no algas. Papildu vecāku pabalstam viens no vecākiem varēs saņemt arī bērna kopšanas pabalstu 171 euro (Ls 120).

✓ **Vecāku pabalsts** strādājošiem sociāli apdrošinātiem vecākiem gan līdz 1 gada vecumam, gan līdz 1,5 gadu vecumam būs 30% no aprēķinātā vecāku pabalsta. Papildu vecāku pabalstam viens no vecākiem varēs saņemt bērna kopšanas pabalstu 171 euro (Ls 120).

Izvēli par to, vai vecāku pabalstu viens no vecākiem vēlies saņemt līdz 1 vai 1,5 gada vecumam, var veikt tikai vienu reizi!

Novadā pieaugusi dzimstība. Mirušo skaits nemainīgs

2013. gadā Līvānu novadā piedzimuši par 29 bērniem vairāk nekā 2012. gadā, liecina Līvānu novada dzimtsarakstu nodaļas sagatavotā informācija. Pērn pasaulē nācis 101 bērns, 2012. gadā novadā piedzima 72 mazuļi.

Šis fakts ir pozitīvs apliecinājums ģimenes atbalsta politikai, kādu cenšamies īstenot savā novadā, atzīst Līvānu novada domes

priekšsēdētājs Andris Vaivods. Radīt pievilcīgu vidi ģimenes labsajūtai – tas ir mērķis, kuru esam likuši sava novada attīstības stratēģijas pamatā. Protams, līdztekus domājot arī par uzņēmējdarbības vides sakārtošanu novadā, kas ir turpmāko gadu prioritāte un pamats jaunu darba vietu radīšanai, atzīst Andris Vaivods.

Novadā pēdējos gados ir likvidētas rindas bērnudārzos, sakārtota izglītības un sporta infra-

struktūra, investēts daudzdzīvokļu dzīvojamu kvartālu labiekārtošanā, izbūvējot tajos arī bērnu rotaļu laukumus.

Šī gada pirmajos mēnešos darbu sāks arī Multifunkcionālais iniciatīvu centrs "Kvartāls", kas izveidots jauniešiem, aktīviem līvāniešiem un sportistiem, lai bagātinātu brīvā laika pavadīšanas iespējas.

Domes priekšsēdētājs Andris Vaivods gandarīts, ka ģimenes Līvānu novadā var atbalstīt arī

materiāli dažādu pabalstu veidā: ir bērna piedzimšanas pabalsts, daudz bērnu ģimeņu pabalsts vienu reizi gadā, Ziemassvētku pabalsts ģimenēm ar bērniem invalidiem. Bez tam jaunajām ģimenēm ir priekšrocības, pašvaldībā pretendējot uz dzīvokļa īres tiesībām. Visas ģimenes Līvānu novadā saņem arī pašvaldības apmaksātas bērnu brīvdienas līdz 9. klasei.

Līvānu novada Dzimtsarakstu nodaļas apkopotie statistikas dati

liecina, ka kopš 2000. gada 100 jaundzimušo skaitu gadā izdevās pārsniegt tikai 2007. un 2008. gadā, kad novadā piedzima attiecīgi 111 un 112 bērni.

Savukārt mirušo skaits 2013. gadā palicis nemainīgs – 203 cilvēki – tāds tas bija arī 2012. gadā.

Tiesa, laulības saistēm savas attiecības 2013. gadā vēlejušies noformēt mazāk iedzīvotāju – vien 50 pāri. 2012. gadā novadā reģistrētas 72 laulības.

DOMES SĒDES LĒMUMI

Decembra beigās notika kārtējā Līvānu novada domes sēde, kurā izskatīti vairāki jautājumi un pieņemti attiecīgi lēmumi.

Būs atlaižu un privilēģiju kartes daudz bērnu ģimenēm

Deputāti izskatīja Latvijas pašvaldību savienības vēstuli «Par Goda ģimenes karti – atlaižu un privilēģiju karti daudz bērnu ģimenēm» par atbalstu Sabiedrības integrācijas fonda, Hannu – pro un Māmiņu kluba projektam atlaižu un privilēģiju kartes daudz bērnu ģimenēm «Goda ģimenes karte» ieviešanu pašvaldībā. Pieņemts lēmums atbalstīt atlaižu un privilēģiju kartes daudz bērnu ģimenēm «Goda ģimenes karte» ieviešanu Līvānu novada pašvaldībā.

Ziemassvētku pabalsts audžuģimenēm

Ar nolūku atbalstīt Līvānu novada sociālā dienesta ik gadus rīkoto Ziemassvētku pasākumu «Eņģeļu satikšanās», piešķirot pabalstu 10 latu apmērā katram bērnam, kas saskaņā ar bāriņtiesas lēmumu ievietots audžuģimenē, kāda sapņa piepildīšanai, kā arī, lai veicinātu jaunu audžuģimeņu veidošanos Līvānu novadā un iespēju bērnam augt ģimeniskā vidē, nolēms piešķirt Ziemassvētku pabalstu astoņām audžuģimenēm. Pabalsts paredzēts 10 latu apmērā par katru audžuģimenē ievietoto bērnu. Noteikts, ka pabalsti audžuģimenēm, kopsummā 120 latu apmērā, izmaksājami no Līvānu novada domes 2013. gada budžeta sociālajai aizsardzībai paredzētajiem līdzekļiem.

Piešķir lidzekļus

Deputāti nolēma piešķirt lidzekļus 2478,61 latu apmērā basketbola komandas «RNS – D/Līvāni» startu nodrošināšanai Latvijas basketbola līgas 2. divīzijas 2013/2014. gada čempionātā. Apmaksu paredzēts veikt no Rožupes pamatskolas lidzekļu ekonomijas daļas remontdarbu veikšanai.

Piešķirti lidzekļi 150 latu apmērā Līvānu bērnu un jaunatnes sporta skolas audzēknim Ilmāram Štolceram dalībai Pasaules jaunatnes čempionātā junioriem 100 lauciņu dambretē. Čempionāts notika Francijā.

Pārdalīts apkurei paredzētais finansējums

Saskaņā ar Līvānu novada domes izpilddirektora Ulda Skreivera ierosinājumu par Līvānu novada 2013. gada budžeta iestāžu apkurei paredzētā finansējuma pārdali, ņemot vērā, ka Līvānu novada kultūras centra un J. Graubiņa Līvānu mūzikas un mākslas skolas ēku apkures faktiskās izmaksas ir mazākas nekā iestāžu budžeta apkures izdevumu apmaksai plānotais finansējums, savukārt atsevišķām iestādēm tas ir lielāks, nolēms veikt grozījumus domes 2013. gada pamatbudžetā. Deputāti nolēma samazināt finansējumu apkures izdevumu apmaksai kopsummā par 4400 latiem, tajā skaitā – Līvānu novada kultūras centram par 2400 latiem, J. Graubiņa Līvānu mūzikas un mākslas skolai – par 2000 latiem.

Piešķirti papildus līdzekļi apkures izde-

vumu apmaksai kopsummā par 4400 latiem, tajā skaitā Līvānu 1. vidusskolai – par 2965 latiem, 2. vidusskolai – par 332 latiem, pašvaldības ēkas Stacijas ielā 2, Līvānos, apkurei – 250, neizīrēto dzīvokļu apkurei – 853 latu.

Labākajiem sportistiem piešķirtas naudas balvas

Atbilstoši Līvānu novada domes 2012. gada 26. aprīlī pieņemtajiem noteikumiem «Noteikumi par naudas balvu piešķiršanu Līvānu novada sportistiem» nolēms par piedalīšanos Latvijas pieaugušo izlases sastāvā Olimpiskajās spēlēs, pasaules un Eiropas čempionātos apbalvot ar naudas balvu vairākus sportistus. Tās saņems Ilja Gromovs – par izcīnīto otro vietu Eiropas čempionātā basketbolā, Māriete Vilcāne – par trešo vietu trīssoļlēkšanā IX Eiropas senioru čempionātā vieglatlētikā Spānijā, Vladimirs Poļakovs – par pirmo vietu trīssoļlēkšanā Pasaules senioru sporta spēlēs Turīnā, Leontina Vītola – par otro vietu 400 metru skrējienā Pasaules senioru sporta spēlēs Turīnā, Gunārs Jānis Mikulis – par otro vietu piecu kilometru soļošanā Pasaules senioru sporta spēlēs Turīnā.

Par izcīnītām godalgotām vietām starptautiskās sacensībās naudas balvas piešķirtas Jānim Klaužam un Jānim Stankevičam – par otro vietu Izmailovas 200 gadu piemiņas turnīrā volejbolā.

Atbilstoši domes noteikumiem par godalgotām vietām Latvijas čempionātos pieaugušajiem apbalvoti ar naudas balvām: Kitijs Valtere – par pirmo vietu 5000 metru skrējienā, Laura Pastare – par trešo vietu 400 metru skrējienā, Solveiga Ozola-Ozoliņa – par trešo vietu 3000 metru kavēkļu skrējienā Latvijas čempionātā. Naudas balvas piešķirta Edgaram Dimperam par pirmo vietu Latvijas dragreisa čempionātā Street klasē.

Par izcīnītām godalgotām vietām Latvijas jaunatnes (līdz 16 gadiem) un junioru čempionātos olimpiskajos sporta veidos naudas balvas piešķirtas Jānim Barkānam – par pirmo vietu desmitciņā Latvijas čempionātā, Janai Ivanovai, Alīnai Caunei un Alīnai Polipartovai par trešo vietu Latvijas čempionātā juniorēm 4 x 100 metru stafetes skrējienā.

Par izcīnītām godalgotām vietām Latvijas jaunatnes un junioru čempionātos olimpiskajos sporta veidos apbalvoti arī Edgars Rožinskis, Artis Alberings – par pirmo vietu Starptautiskajā Latvija Open 2013 čempionātā kīkboksā, Salvī Ivanovs – par pirmo vietu Latvijas čempionātā kīkboksā, Kaspars Pinčuks, Kristaps Kuņiņš par otro vietu starptautiskajā Latvija Open 2013 čempionātā, Jānis Piļāns, Lauris Baranovskis – par trešo vietu starptautiskajā Latvija Open 2013 čempionātā kīkboksā, Zane Krūmiņa – par otro vietu Latvijas bezekipejuma čempionātā spēka trīsciņā, Dainis Tkačovs – par otro vietu Latvijas Studentu čempionātā spiešanās guļus bez ekipejuma, Sandis Mališevs – par pirmo vietu 14. Latvijas Taekwwon – do čempionātā speciālajā tehnikas disciplīnā.

Par izcīnītām godalgotām vietām Latvijas veterānu sporta spēlēs un čempionātos naudas balvas saņems arī godalgoto

vietu ieguvēji 50. Latvijas pašvaldību sporta veterānu – senioru sporta spēlēs: Alida Ābola – par pirmo vietu orientēšanās sportā, Māriete Vasiļeva – par pirmo vietu trīssoļlēkšanā, Roberts Mālnieks – par pirmo vietu 1500 metru skrējienā, Jānis Māsāns – par pirmo vietu vesera mešanā, Gunta Jaudzema – par otro vietu dambretē, Anna Ivbulē – par otro vietu lodes grūšanā, Arvīds Zeps – par otro vietu 1500 metru skrējienā, Jānis Važņevičus – par otro vietu 10 kilometru soļošanā, Juris Lebedoks – par otro vietu tāllēkšanā, Arvils Bušmanis, Andrejs Bondarevs – par otro vietu astoņu kilometru skrējienā, Gundega Jurāne, Edvīns Berners – par trešo vietu orientēšanās sportā, Aivars Litaunieks – par trešo vietu brīvajā cīņā. Naudas balva pienākas arī vīriešu volejbola komandai (deviņi cilvēki) grupā 40+ par pirmo vietu 50. Latvijas pašvaldību sporta veterānu – senioru sporta spēlēs un sieviešu basketbola komandai (deviņi cilvēki) grupā 30+ par pirmo vietu Latvijas maksibasketbola 22. čempionātā.

Ar naudas balvām par sportistu sagatavošanu un izcīnītām godalgotajām vietām apbalvoti arī treneri: basketbola treneris Edgars Cimars, vieglatlētikas treneris Vjačeslavs Grigorjevs, kīkboksa treneris Josifs Kovči, vieglatlētikas treneris Māriete Vilcāne.

Līdzekļi naudas balvām kopsummā sastāda 2459,84 latus (3500 euro). Naudas balvu, ko saņems sportisti, lielums atkarīgs no iegūtajiem rezultātiem un ir robežās no 21,08 latiem (30 euro) līdz 347,89 latiem (495 euro).

Sportistu apbalvošana notiks 24. janvārī Līvānu novada kultūras centrā ikgadējā sportistu pasākumā.

Piešķir vienreizējas piemaksas un naudas balvas

Pamatojoties uz valsts un pašvaldības institūciju amatpersonu un darbinieku atdzības likumā paredzēto, kā arī uz Līvānu novada domes 2011. gada 31. marta noteikumiem «Līvānu novada domes atdzības noteikumi» un uz attiecīgo likumdošanu, izvērtējot 2013. gada darba rezultātus un ņemot vērā darbinieku personisko ieguldījumu un darba kvalitāti Līvānu pašvaldības noteikto mērķu sasniegšanā, deputāti nolēma piešķirt lidzekļus vienreizējās piemaksas un naudas balvu izmaksām un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām novada pašvaldības un tās iestāžu darbiniekiem. Sim nolūkam piešķirti lidzekļi: izglītības pārvaldei – kopsummā 278 latu, sociālajam dienestam – 1118 latu, kapličiai – 113, bāriņtiesai – 677, Līvānu pilsētas sporta pasākumiem – 37, inženiertehnoloģiju un inovāciju centram – 167, plānošanas un attīstības daļai – 891, Jersikas pagasta pārvaldei – 469, Jersikas veselības punktam – 52, Rožupes pagasta pārvaldei – 571, Rožupes veselības punktam – 103, Rudzātu pagasta pārvaldei – 529, Rudzātu veselības punktam – 37, Sutru pagasta pārvaldei – 630, Turku pagasta pārvaldei – 444, alternatīvās aprūpes pakalpojumu centram «Rožlejas» – 964, Līvānu novada domes pārvaldei –

4841, dzimtsarakstu nodaļai – 278, Latgales mākslas un amatniecības centram – 655, novada bibliotēkām – 1485, novada kultūras centram – 768, Turku saietam – 232, multifunkcionālās jaunatnes iniciatīvu centram «Kvartāls» – 189, Sutru kultūras namam – 104, Rudzātu saietam – 106, Jersikas tautas namam – 131, Sutru pamatskolai – 695, mūzikas un mākslas skolai – 1717, Jersikas pamatskolai – 1653, 1. vidusskolai – 5190, vakara (maiņu) vidusskolai – 897, 2. vidusskolai – 3059, Rožupes pamatskolai – 1510, Līvānu bērnu un jauniešu centram – 349, bērnu un jaunatnes sporta skolai – 344, pirmsskolas izglītības iestādei «Rūķi» – 3920, Jaunsilvas pamatskolai – 2332, Rudzātu vidusskolai – 2103, Rudzātu speciālajai internātpamatskolai – kopsummā 4249 latu.

Deputāti nobalsoja arī par vienreizējas piemaksas 20 procentu apmērā no amatalgas – 213,80 latu – piešķiršanu Līvānu novada domes priekšsēdētājam Andrim Vaivodam. Saskaņā ar likumu «Par interešu konflikta novēršanu valsts un pašvaldību amatpersonu darbā» deputāts Andris Vaivods balsošanā nepiedalījās.

Piemaksa 20 procentu apmērā no amatalgas – 198 latu – piešķirta arī domes izpilddirektoram Uldim Skreiveram.

Naudas balva 200 latu apmērā piešķirta deputātiem Valdim Anšpakam, Mārim Griģalim, Inesei Jaunušānei, Inārai Kalvānei, Jurim Kirillovam, Gaļinai Krjukovai, Normandam Liepniekam, Jānim Magdalenokam, Pēterim Romanovskim, Ērikam Salcevičam, Ļevam Troškovam, Aijai Usānei, Ainim Veiguram, Māritei Vilcānei.

Lēma par mērķdotācijas sadali novada izglītības iestādēm

Pamatojoties uz Ministru kabineta 2013. gada 29. novembra rīkojumu «Par mērķdotāciju sadalījumu pašvaldībām – pašvaldību izglītības iestādēm 2013. gadam» un attiecīgo likumdošanu, deputāti nolēma apstiprināt valsts mērķdotācijas sadalījumu Līvānu novada pamata un vispārējās vidējās izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām 2013. gada decembrim.

Deputāti apstiprināja valsts mērķdotācijas sadalījumu Līvānu novada bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanā nodarbināto pirmsskolas izglītības pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām 2013. gada decembrim.

Nolēms izglītības iestāžu vadītājiem paredzēt piemaksu par papildus pienākumu veikšanu – 30 latus mēnesī.

Apstiprināts arī valsts mērķdotācijas sadalījums Rudzātu speciālajai internātpamatskolai un Līvānu novadā realizēto interešu izglītības programmu finansēšanai 2013. gada decembrim.

□□□

Domes sēdē izskatīti arī jautājumi par nosaukuma piešķiršanu un adreses noteikšanu, par zemes līguma darbības termiņa pagarināšanu, par nekustamā īpašuma nodokļa parāda piedziņu un vairāki citi jautājumi.

Preiļu novada uzņēmējas — starp labākajām konkursā «Atdzimt no pelniem»

Aizvadītā gada nogalē Rīgā jau ceturto reizi tika pasniegta Sandras Kalnietes iedibinātā balva «Atdzimt no pelniem». Konkursa galvenās balvas (1000 latu un piemiņas zīme) saņēma arī ir no Latgales — Irēna Čamane no Ilūkstes. Sandra Kalniete pasākumā atzina, ka visas konkursa balvas pretendentes ir sievietes ar īpaši spilgtiem dzīves stāstiem un spēju nesabrukt vislielāko pārbaudījumu priekšā. Tieši piedzīvotās grūtības viņām ir bijis kā atspēriena punkts, lai kļūtu par radošām un veiksmīgām uzņēmējām.

Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle pastāstīja, ka no Preiļu novada konkursam bija pieteiktas trīs pretendentes — Pelēču pagasta iedzīvotāja, individuālā uzņēmuma īpašniece Aina Rubine, Pelēču pagasta SIA «Lebara» īpašniece Lidija Brice un Preiļu pagasta uzņēmēja Maruta Plivda.

Visas uzņēmīgās sievietes konkursam pieteica aktīvā sabiedriskā darbiniece Nātlīja Rubine no Pelēču pagasta. Konkursa komisijai iesniegtajos raksturojumos izklāstīts katras pretendentes veikums uzņēmējdarbībā, stāstīts par šo stipro cilvēšu gara spēku, pārvarot nebūt ne vieglas situācijas dzīvē un pašam atdzimstot jaunā kvalitātē.

Preiļu pagasta iedzīvotāja **Maruta Plivda** vada zemnieku saimniecību «Jaunaudzes», ir SIA «Latgales finanšu konsultācijas», SIA «Olūts» īpašniece, vairāku biedrību valdes locekle. Maruta ir enerģiska, darbīga lauku sieviete, aktīva sabiedriskā darba veicēja, daudzu projektu autore.

Pelēču pagasta iedzīvotāja **Aina Rubine**

● Konkursa «Atdzimt no pelniem» balvas pretendentes kopā ar konkursa idejas autori Eiropas Parlamenta deputāti Sandru Kalnieti (vidū). Jau ceturto gadu konkursu atbalsta biedrība «Lidere» un akciju sabiedrība «Dzintars».

ir mākslīgās apsēklošanas tehniķe, savu individuālo uzņēmumu nodibināja, sākoties reformām laukos. Ar godīgo attieksmi pret darbu un sirsnīgumu attiecībās ar līdzcilvēkiem ir iemantojusi autoritāti, aktīvi darbojas pagasta sabiedriskajā dzīvē.

Lidija Brice dzīvo un darbojas Pelēču pagasta «Jānumājās», vada SIA «Lebara», kas nodarbojas ar mazumtirdzniecību un ēdināšanas pakalpojumu sniegšanu. Lidija ir biedrības «Gornijaša» valdes priekšsē-

dētāja, stipra sieviete, kura uzņēmējdarbībā piedzīvojusi gan uzplaukumu, gan kritumu, tomēr atspērusies un atdzimusi no jauna.

Savukārt **Sandra Ozola** ir Riebiņu novada Rušonas pagasta iedzīvotāja, zemnieku saimniecības «Juzefpole» īpašniece. Ikdienā nodarbojas ar stādu audzēšanu un konsultāciju sniegšanu dārzkopībā. Ir biedrības «Muna sāta» valdes locekle. Sandrai vienmēr ir pozitīvs skats uz dzīvi,

liela mīlestība uz Latviju un savu nodarbošanos. Kopā ar vīru Sandra veic svētīgu darbu — viņi ir audzūģimene, kura dod patvērumu krīzē nonākušiem bērniem.

Preiļu novada uzņēmēja Maruta Plivda kopā ar lauksaimnieci Sandru Ozolu no Riebiņu novada Rušonas pagasta un citām stiprām Latvijas sievietēm viņa pēc Eiropas Parlamenta deputātes Sandras Kalnietes aicinājuma šī gada sākumā dosies uz Briseli, kur apmeklēs Eiropas Parlamentu.

Starptautisks projekts bērniem un jauniešiem ar speciālām vajadzībām

Preiļu novada pašvaldība kopā ar partneriem Cēsis, Jūrmalā un Jēkabpilī līdz 2015. gada 31. maijam realizēs projektu «Sociālās integrācijas mehānismi bērniem un jauniešiem ar speciālām vajadzībām», informē Preiļu novada domes lietvedības pārzine Jolanta Rubine.

Novada domes 19. decembra sēdē deputāti pieņēma lēmumu slēgt sadarbības līgumu ar biedrību «Izglītības iniciatīvu centrs», lai piedalītos projektā «Sociālās integrācijas mehānismi bērniem un jauniešiem ar speciālām vajadzībām». Mērķis ir veicināt bērnu un jauniešu ar speciālām

vajadzībām integrāciju vietējā sabiedrībā, uzlabot viņu izglītības kvalitāti un mazināt atstumtību, veicinot tiesību un interešu aizstāvību reģionālā, nacionālā un starptautiskā līmenī.

Paredzētas dažādas aktivitātes, tajā skaitā mediatoru apmācība un darbība, pedagogu, vecāku,

sociālo darbinieku un citu speciālistu izglītošana, izmantojot norvēģu izstrādāto metodiku «Grunnlaget». Notiks iekļaujoši atbalsta pasākumi mērķa grupas bērniem un jauniešiem sociālo un citu prasmju apguvei. Tiks ieviesti jauni sociālie pakalpojumi, uzlabota inovatīvas vides

pieejamība.

Pašvaldības speciāliste skaidro, ka Preiļu novada domes līdzfinansējums šajā projektā būs 1423 eiro, kas ir 1,32% no kopējās summas, kas ir 107 650 eiro. Finanšu atbalstu projekta īstenošanā sniedz Islande, Lihtenšteina un Norvēģija.

Sabiedrības balsojums palīdzēja realizēt ideju par trenāžieru zāles izveidi

Biedrība «Savai skolai» un Preiļu 1. pamatskolas deviņo klašu skolēni ir realizējuši projektu, kura rezultātā skolā ir iegādāti trenāžieri, un ar skolas vadības atbalstu trenāžieru izvietojumam ir atvēlēta telpa skolas ēkā. Projektu konkursā 9. klases audzēkņu izlolotā ideja, pateicoties daudzu iedzīvotāju balsojumam, ieguva finansējumu 1948 latu apmērā trenāžieru iegādei, informē Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle.

Pagājušā gada nogalē biedrība «Savai skolai» un skolas audzēkņi aicināja visus atbalstītājus un palīgus uz projekta noslēguma pasākumu. Aktīvie projekta dalībnieki stāstīja, kā norisinājās balsošana, cik daudz izdomas un enerģijas bija jāieliek, lai projekts balsojumā uzvarētu un iegūtu nepieciešamo finansējumu.

Doma par trenāžieru zāles izveidi skolā 9. klases audzēkņiem

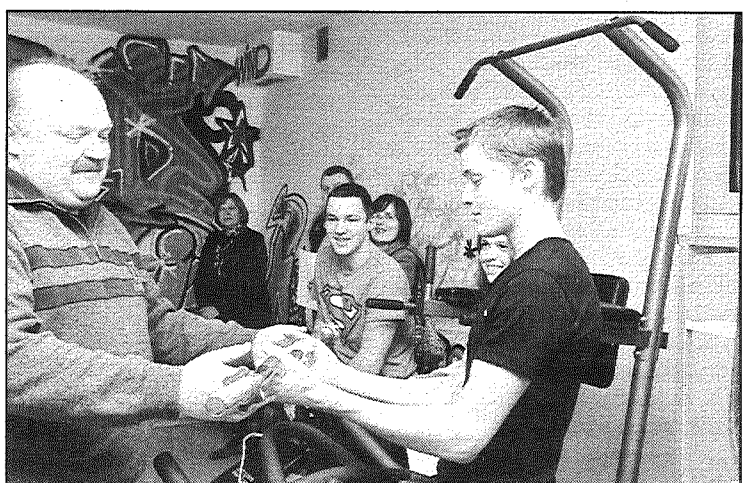
bija radusies pagājušā gada oktobra sākumā, bet, lai saprastu, ar ko sākt un kā iecerēto iegūt, palīgā tika aicināta biedrības «Savai skolai» valdes locekle Maruta Plivda. Pateicoties Marutas aktivitātei, skolā jau bija realizēti divi projekti, un, visiem kopā darbojoties, 24. oktobra vakarā tika iesniegts trešais projekts sporta aprīkojuma iegādei. 30. oktobrī tika saņemta informācija, ka ir gūts apstiprinājums projektam, un 1. novembrī sākās balsošana. Viss izskatījās daudzsoļi pēc pirmās balsošanas dienas, bet vēlāk radās sīva konkurence no pārējo projektu atbalstītāju puses, tāpēc audzēkņi ar Marutas Plivdas palīdzību balsojumus vāca gan veikalos, gan degvielas uzpildes stacijās, akcijā iesaistīja radus, draugus un paziņas. Pēdējās balsošanas dienas aizritēja sevišķi intensīvā balsu vākšanas maratonā, un rezultāts attaisnojās.

Projekta noslēguma pasākumā 9. klases skolēni atzina, ka ir iegūta pieredze komunikācijā ar cilvēkiem, dažādu problēmu risināšanā

darba procesā. Jaunieši pateicās ikvienam, kurš palīdzēja realizēt viņu izloloto ieceri, īpašu paldies sakot Marutai Plivdai.

Izrādījās, ka Preiļu iedzīvotāji bija visatsaucīgākie balsošanā, jo projekta darba grupa pēc balsojumiem bija devusies arī uz Jēkabpili un Daugavpili. Pateicības par sadarbību un atbalstu saņēma vairākas iestādes un uzņēmumi Preiļos. Īpašs paldies tika teikts veikalim «Oga» un «Maxima», SIA Vega P, Preiļu Valsts ģimnāzijai, Preiļu 2. vidusskolas kolektīvam, Preiļu novada domei, Swed bankai Preiļos, SIA «Olūts», un īpaši Preiļu 1. pamatskolas kolektīvam. SIA «Olūts» ar Preiļu novada domes atbalstu ir sarūpējusi 9. klasei apmaksātu braucienu uz boulingu par ieguldīto darbu projekta realizēšanā.

Projekta noslēgumā 9. klases kolektīvu un Marutu Plivdu sveica Preiļu novada domes deputāts Lauris Pastars, Preiļu pamatskolas direktore Nora Šnepste, biedrības «Savai skolai» valdes priekšsēdētājs Juris Erts, Preiļu

● Jau atklāšanas dienā jaunos trenāžierus izmēģināja skolēni, pedagogi un treneri.

2. vidusskolas direktore Nadežda Hļebņikova, Preiļu bērnu un jauniešu sporta skolas direktors Romāns Petrovs, sporta skolotāji un vecāku pārstāvis Sandis Šķeps.

Tagad Preiļu 1. pamatskolā ir pieejams vēdera preses vingrinājumu sols, velo trenāžieris,

svaru celšanas stenis un stāvis ar svāra elementiem un multifunkcionālais trenāžieris. Turpmāk novada jaunieši pēc skolas nodarbībām te varēs sevi fiziski attīstīt, lietderīgi pavadot savu brīvo laiku vai mērķtiecīgi trenēties, lai sasniegtu labus rezultātus sportā.

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

Zemes iegādes programmā lauksaimniekiem piešķirti aizdevumi 12,1 miliona eiro vērtībā

Zemkopības ministrija informē, ka VAS "Lauku attīstības fonds" līdz 2013. gada 31. decembrim ir pieņēmis lēmumus par 250 aizdevumu piešķiršanu zemniekiem 12,1 miliona eiro (8,5 miljoni latu) vērtībā lauksaimniecībā izmantojamās zemes iegādei lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai.

Par apstiprināto aizdevumu summu plānots iegādāties kopumā 6971 hektārus lauksaimniecības zemes. Iegādājamo zemes platību vidējā tirgus vērtība ir 1743

eiro (1225 latu) par hektāru. Pārsvārā lauksaimnieki vēlas iegādāties savā īpašumā līdz šim nomāto zemi.

Kā informē Zemkopības ministrijas Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja vietnieks Kaspars Funts, aizdevumu sadalījums pa reģioniem: Zemgale – 81 aizdevums, Kurzeme – 76 aizdevumi, Vidzeme – 42 aizdevumi, Latgale – 24 aizdevumi un Rīgas reģions – 27 aizdevumi.

Apstiprināto aizdevumu summas ir no 2846 eiro līdz 295 104 eiro, par 142 287 eiro (100 000 latu) un vairāk ir apstiprināti 12 aizdevumi. Pieprasītākās aizdevuma

summas ir līdz 35 000 eiro.

Aizdevumu termiņi ir robežās no 3 līdz 20 gadiem, vidējais aizdevumu termiņš – 15,6 gadi. Apstiprināto aizdevumu atmaksas termiņi: līdz 5 gadiem – 13 aizdevumi; 6-10 gadiem – 66 aizdevumi; 11-15 gadiem – 24 aizdevumi; 16-20 gadiem – 147 aizdevumi.

Pamatā aizdevumiem piesakās nelielas saimniecības – atbilstoši mazo un vidējo uzņēmumu definīcijai – tās ir mikrosaimniecības. 184 saimniecībās (no 221) strādā 1-3 darbinieki, kas ir ģimenes locekļi. Tikai deviņas saimniecības ir tādas, kurās

darbinieku skaits pārsniedz 10 un gada apgrozījums ir lielāks par diviem miljoniem eiro, kas, atbilstoši uzņēmumu definīcijai, ir uzskatāmas par mazo uzņēmumu.

Nemot vērā, ka no programmai kopumā pieejamajiem 14,2 miljoniem eiro (10 miljoniem latu) pašlaik piešķirtajiem aizdevumiem ir rezervēts jau 12,1 miljons eiro (8,5 miljoni latu), lauksaimnieki ir aicināti savlaikus iesniegt nepieciešamos dokumentus, lai saņemtu šīs programmas aizdevumu un iegādātos savā īpašumā lauksaimniecībā izmantojamo zemi.

PROBLĒMA

Vai arī turpmāk barosim vilkus ar augstvērtīgu šķirņu mājlopiem?

Tāds ir jautājums, atbildi uz kuru, patiesību sakot, jārod nevis medniekiem, bet gan mājlopu turētājiem, zemniekiem. Vai tiešām vilki ir tik nopietns drauds lauksaimniecības dzīvnieku audzētājiem?

Pēdējo gadu laikā publiskajā telpā vairākkārt izskanējuši informācija, ka vilki nodarījuši nopietnus postījumus aitu un citu mājdzīvnieku ganāmpulkiem, piemēram, Eglainē, Zvārtavā. Arī Latgalē ne reizi vien vasaras nogalē un rudenī zemnieki konstatējuši ganībās nokostus mājdzīvnieku. Situācija ir sarežģīta — lauksaimnieki prasa kompensācijas, mednieki gatavi šaut vēl vairāk. Valsts meža dienests apkopo informāciju par gadījumiem, kad no plēsējiem cietuši mājdzīvnieki, tad nosaka maksimāli pieļaujamo nomedīšanas apjomu. Ik gadus ir noteikts lielākais pieļaujamais vilku nomedīšanas apjoms, jo vilki ir Eiropā aizsargājama suga, kurai jā saglabā labvēlīgs populācijas stāvoklis.

Skaitļi un fakti

Tā 2009. gadā bija atļauts nomedīt 180 vilkus, nomedīti 175 plēsēji, 2010. gadā attiecīgi 140 un 139, 2011. gadā — 200 un 201, 2013. gadā — 250 un 247. Savukārt 2013. gadā bija atļauts nomedīt 200 vilkus, līdz 5. oktobrim bija nomedīti 113 plēsēji, no tiem 74 bijuši kucēni.

2009. gadā vilki bija saplosījuši 110 mājdzīvniekus, tajā skaitā 87 aitas, 2010. gadā — 85 mājdzīvniekus, tajā skaitā 70 aitas, 2011. gadā skaitļi ir attiecīgi 242 un 176, 2012. gadā — 170 un 163, bet 2013. gadā līdz 1. oktobrim bija saplosīti 174 mājdzīvnieki, tajā skaitā 152 aitas.

Vispirms monitorings, tad limits šaušanai

Kā redzams pēc skaitļiem, limits pamazām ticis paaugstināts. Maksimāli pieļaujamais nomedīšanas apjoms gan vilkiem, gan lūšiem tiek noteikts pēc populācijas stāvokļa, nevis pēc mednieku un mežziņu uzskaites. Populācijas situācijas novērtējuma pamatā ir monitoringa dati — populācijas dzimuma un vecuma struktūra, bioloģiskais pieau-

gums. Materiālus monitoringam zinātnieki ik gadus iegūst, sadarbojoties ar medniekiem, kuri pēc medībām nodod tos zinātnieku rokās. Šie monitoringa dati apliecina, ka katru gadu vilku pārim piedzimst vidēji seši kucēni. Lai aizstātu 200 līdz 250 gadā nomedītos vilkus, no kuriem, kā zināms, lielākā daļa ir nepieauguši vilcēni, pilnīgi pietiek ar 40 — 50 pieaugušo vilku pāriem.

Populācija, kas sastāv no 200 līdz 300 individiem pēc medību termiņa beigām, pateicoties brīvām pārvietošanās iespējām, piemērotām midzeņu vietām un barībai, nodrošina apmēram 50 pārus, kuri sekmīgi vairojas. Šādās robežās vilku skaits Latvijā pēdējo 10 līdz 15 gadu laikā arī svārstījies — no 200 līdz 300 ziemas beigās līdz 500 — 600 vasaras sākumā. Apgalvojumam, ka valstī dzīvotu vairāk kā 1000 vilku, nav pamata, jo šāda populācija ik gadu sarāzotu vismaz tikpat daudz kucēnu un augtu neiedomājami ātri.

Secinājums — savi mājdzīvnieki ir jāsargā

Analizējot vilku uzbrukumu gadījumus un iepazīstoties ar postījumu vietām, apstiprinās jau agrāk zināmais — mājdzīvnieku īpašnieki pilnībā ignorē līdzšinējo pieredzi, ieskaitot paši savējo, un neizmanto nekādus pasākumus sava īpašuma aizsardzībai pret savvaļas dzīvniekiem. Šādā situācijā problēmu atrisināt ar medībām vien nevar, jo postījumiem ir gadījuma raksturs.

No iepriekš minētā var secināt, ka plēsēju skaits un nokosto mājdzīvnieku skaits nav pārlietu saistīts. Neatkarīgi no tā, kāds būtu kopējais vilku skaits, var veidoties situācija, ka arī viens vienīgais palikušais vilks var nokost visas aitas kādā aplokā kā viegli iegūstamu barību, un tas nenozīmē, ka vajadzētu palielināt vilku nomedīšanas apjomu.

Vienīgais ceļš — konkrētu aizsardzības līdzekļu noteikšana. Pat ja šāda rīcība šķiet nesamērīga ar ieguvumiem, tad plēsēju ilggadīga barošana ar augstvērtīgu šķirņu mājlopiem noteikti ir daudz nepārdomātāka prakse.

Izmantoti VMD dati

SPECIĀLISTI IESAKA

Augus no sala jāsargā laikus

Cilvēka dabā ir tā, ka ziema un sals mums vienmēr atnāk pēkšņi. Tad ir jāker, kas gadās pa rokai, lai glābtu augus no izsalšanas. Taču, piemēram, egļu zarus vākt izcirtumā ir daudz patīkamāk, ja laukā ir pozitīva gaisa temperatūra un maz sniega.

Jāpiesedz visi sala jutīgie augi — rozēs, daļa vīnogu šķirņu, budlejas, jukas, kerijas, pirakantas un citi. Daļai augu piesegšana vajadzīga pirmajos gados, kamēr tie ieaug, piemēram, magnolijas, ginki. Ja nav informācijas par nesen iestādītā auga ziemcietību, to vajadzētu piesegt. Ja ir zināms auga nosaukums, dārzkopības grāmatās vai internetā var atrast klimatiskās zonas, kurās attiecīgais augs aug. Jaņem vērā, ka šķirnes var būt ar zemāku ziemcietību nekā pamatsuga.

Neskatoties uz to, ka pēdējās ziemas bijušas maigas, vienmēr uz to palauties nevar. Augam, lai nosaltu vai apsaltu, pietiek pāris dienas būt stiprā salā. Lielākai daļai Latvijā audzējamo augu kritiskā apsalšanas un izsalšanas temperatūra ir zem minus 25 grādiem, bet daudzām pēdējos gados iestātajām augu sugām un šķirnēm, kas lielākoties selektētas Rietumeiropas klimatam, auga apsalšanas robeža ir zem minus 20 grādiem.

Piesegšanu pret salu var veikt tad, kad zeme ir sasalusī. Piesedzot ātrāk, zem seguma var iemīnāties peles, kas var apgrauzt arī augu mizu, stumbrus, zarus. Atkušņa periodos ziemas laikā sedzamais materiāls ir daļēji jānoņem nost.

Egļu zari

Tas ir visplašāk pieejamais un vislētākais piesedzamais materiāls. Izmanto gan egļu zarus, gan mazas eglītes. Augu stumbrus apliek ar egļu zariem, to galus sasienot kopā. Pie zemes pieliktus augus vai nelielus augus vienkārši apsedz ar zariem.

Egļu zarus vēlams vākt oktobrī un novembrī. Parasti materiālu var sarunāt ar mežstrādniekiem, kas cērt mežu vai kopj jaunaudzes.

Ja pie mājas ir priežu mežs, tad pēc vētrām iespējams no zemes salasīt vēja nolauztos priežu zarus, ko arī var izmantot piesegšanai.

Irdenie materiāli

Koku lapas, zāģu skaidas (ēvelskaidas), kūdra, salmi, celtnie-

cības vate — labi izmantojami materiāli pie nosacījuma, ka nav samirkušī un tajos nedzīvo grauzēji. Tieši tāpēc ir būtiski piesegšanu veikt pēc zemes sasalšanas. Pret samirkšanu var pasargāt, piesedzot ar šiferi, deļu vairogu, papi, plēvi vai linoleju, uztaisot ko līdzīgu mājiņai.

Papildus aizsardzība

Vējainās vietās, sevišķi ziemēļu pusē, sala jutīgākiem augiem izveido pretvēja slietņus, pītus žodziņus.

Sniegotās ziemās, kad gaidāms stiprs sals, augu stumbrus var apbērt ar sniegu, izveidojot kupenu. Viszemākā gaisa temperatūra ir uz augsnes (sniega) virskārtas. Pēc iespējas pasargājot stumbru, pastāv iespēja, ka augs labāk pāziemos vai vismaz ataus pēc apsalšanas.

Augu piesegšana pret salu ir radošs process un izmantojamo materiālu loks ir plašs.

Koku balsināšana

Tas ir mīts, ka koku balsināšana jāveic, tuvojoties pavasarim. Balsināšana pasargā koku stumbrus no uzkaršanas saulainā dienā un straujas atdzišanas naktī. Mizas sakaršanas un atdzišanas rezultātā notiek mizas plaisāšana un tiek bojāti stumbri, tajos iemetas trupe un tiek traucēta lapu apgāde ar barības vielām veģetācijas sezonā. Krasas temperatūras svārstības, ar saulainām dienām un aukstām naktīm, parasti novērojamas jau februārī un martā. Balsināšana nepieciešama visiem augļu kokiem, daudzām dekoratīvo augu sugām. Ja koka miza ir bojāta, saplaisājusi dienvienu pusē, tad tā ir pazīme, ka koka stumbrs ir jābalsina.

Balsināšanu parasti veic novembrī tūlīt pēc sala iestāšanās. Pēdējo gadu ziemās to var darīt arī vēlāk, kad ir iestājusies daudz maz stabila ziema. Ja kalpošanu veic pirms lietus perioda, lietus

daļēji noskalo kalķi un efekts mazinās.

Kalķojamā materiāla pagatavošana:

1) 300 gramus vara vitriola izšķīdina nelielā silta ūdens daudzumā, to papildina līdz septiņiem litriem ūdens.

1) Kalķi izšķīdina trijos litros ūdens.

3) Tievā strūliņā, pastāvīgi maisot, lej vara vitriola šķīdumu pie kalķa piena (otrādi nedrīkst).

4) Šķīdumam var pievienot nedaudz māla vai svaigus kūtsmēslus.

Sagatavoto kalķojamo materiālu uzkrāso uz koka stumbra līdz augstumam nedaudz virs pirmo skeletzaru pamatnes. Sastāvdaļas augļu koku kalķošanas šķīdumu pagatavošanai var nopirkt specializētajos dārzkopības veikalos.

Aizsardzība pret meža dzīvniekiem

Meža dzīvnieki, īpaši zaķi un stīrnas, var neatgriezeniski bojāt augus, nograuzot tiem mizu, zarus, pumpurus. Parasti cieš augļu koki — ābeles, bumbieres. Bet meža zvēri nesmādē arī citus kokus — mūzžālo rododendru pumpurus, zilenes, zirgkastaņu pumpurus (jauniem kociņiem), magnolijas. Ziemā laiku pa laikam ir vērts apsekot dārzus un aplūkot, vai augi jau nav bojāti.

Labākā aizsardzība pret meža dzīvniekiem ir kārtīgs stieplu pīnuma žogs apkārt dārzam. Individuāli augus pret apgraušanu var pasargāt ar:

✓ egļu zariem;

✓ apmetamo sietu (stikla šķiedras izstrādājums, ko izmanto būvniecībā, nopērkams celtniecības veikalos 1 m platos rullītos, nav dārgs. Var izmantot atkārtoti vairākus gadus. Viegli ietīt jebkuru augu, arī ar zemu un zarainu vainagu.);

✓ agrotiklu vai geotekstilu;

✓ plastmasas vai metāla sietu.

Materiālus sagatavoja L.Kirillova

Lidotājs. Ģenerālis. Novadnieks — Jāzeps Baško

Latgale, šis pasaules ceļu krustcelēs esošais zemes stūrītis aizvien bijis bagāts ar izciliem — strādīgiem, gudriem, talantīgiem — cilvēkiem. Latgalieši no tiesas *spidējuši* visdažādākajās jomās — izglītībā, zinātnē, tehnikas nozarē, kultūrā, mākslā, politikā un citur ne vien pašu zemē, bet arī ārpus. Diemžēl plašāka informācija par šiem cilvēkiem lielākoties zināma šauram interesentu lokam un glabājas mūsu muzeju krājumos.

Viens no tādiem izciliem cilvēkiem ir kādreizējā Jasmuižas pagasta Kastirē dzimušais Jāzeps Baško. Pirmais Latvijas lidotājs. Armijas ģenerālis. Mūsu novadnieks. Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja speciāliste Ināra Krusta izpētījusi viņa biogrāfiju, muzeja krājumos esošos materiālus, laikabiedru atmiņas. Ģenerāļa Jāzepa Baško 125. dzimšanas dienas priekšvakarā piedāvājam jūsu uzmanībai ieskatu izcilā lidotāja biogrāfijā.

● Lidotāja, ģenerāļa Jāzepa Baško kapa vieta Riebiņu novada Rušonas pagasta Eikšas kapos. Foto no Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja arhīva.

Jāzeps Baško — lidotājs, eskadriļas "Iļja Muromietis" komandieris, Latvijas Gaisa karaspēka organizators, Aviācijas divizionu komandieris, Armijas Aviācijas virspavēlnieks, ģenerālis.
Šogad mūsu izcilais novadnieks varētu svinēt 125. dzimšanas dienu.

Jāzeps Baško dzimis 1889. gada 9. janvārī Daugavpils apriņķī Jasmuižas pagasta Kastirē nabadzīgā daudz bērnu ģimenē. Tēvs Staņislavs Baško bija sīkzemiņnieks, māte nodarbojās ar māj-saimniecību. Ģimenē dzimuši desmit bērni, no kuriem četri miruši agrā bērnībā smago apstākļu dēļ. Jāzeps jau agrā bērnībā izbaudīja ganu gaitas pie saimniekiem, tā palīdzēdams ģimenei ar iztikas līdzekļiem. Viens no brāļiem, Kazimīrs, pabeidzis divklasīgo tautskolu, sāka strādāt uz dzelzceļa. Pašmācības ceļā papildināja savas zināšanas un uzkalpojās līdz bagāžas kasierim Belostokā. Viņa iedvesmots zinātkārais Jāzeps pabeidza pagasta skolu Jasmuižā un tautskolu Preiļos. Tālāk mācības turpināja pie brāļa Kazimīra Krievijā Belostokas reālskolā. Iecerētās matemātikas studijas izrādījās pārāk dārgas, tāpēc Jāzeps 1908. gadā iestājās Vladimira kaņņieku kara-

skolā Pēterburgā, kuru beidza 1910. gadā podporučika dienesta pakāpē (leitnants).

Pēc kara skolas absolvēšanas tika nosūtīts uz savu pirmo dienesta vietu sapieru bataljonā Smoļenskā. Kad cara armijā sākās vervēšana gaisa kuģotājos, Jāzeps Baško 1911. gadā brīvprātīgi pieteicās Krievijas gaisa kuģniecības skolā Pēterburgā. Skolas laikā mācību grupa apmeklēja arī Gatčinas Aviācijas skolu Pēterburgas apkaimē. Tur veica pirmos lidojumus ar lidmašīnu un lidojumus ar brīva lidojuma baloniem gaisa kuģniecības skolā. Pēc skolas beigšanas tika nosūtīts uz kādu gaisa kuģniecības rotu. No turienes 1913. gadā brīvprātīgi panāca pārcelšanu uz Gatčinas Aviācijas skolu, kur mācījās lidot ar lidmašīnām Forman - 4 un Forman - 7. Skolu beidza tās otrajā pilotu izlaidumā un tika atstāts skolas bataljona pirmajā rotā.

IV CONGRESSO INTERNAZIONALE
DI NAVIGAZIONE AEREA
ROMA

TESSERA PERSONALE

Il Sig. Col. Joseph
Baško

Nazionalità Lettone

Partecipa al Congresso in

qualità di Membro

e Esattivo

Sezione: Navig. Aerea

Il Segretario Generale

(P. Bitossi)

● Tāda izskatījās ģenerāļa Jāzepa Baško Romas starptautiskā aeronautikas kluba biedra karte.

● 27 gadu vecumā (1916. gadā) lidotājs Jāzeps Baško bija saņēmis jau majora pakāpi.

Sākoties Pirmajam pasaules karam, Jāzepu Baško norīkoja smago četrmotoru bumbvedēju "Iļja Muromietis" vienībā un nosūtīja uz Varšavas fronti. 1915. gada sākumā viņš jau bija eskadriļas komandieris un štāba kapteinis. Tur viņš veica neskatītāmus uzlidojumus ienaidnieka pozīcijām, tika ievainots. Pēc ievainojuma atgriezās vienībā, kur arī nodienēja visu kara laiku. 28 gadu vecumā saņēma pulkveža dienesta pakāpi. Apbalvots ar visiem tā laika Krievijas ordeņiem — četriem Jura krustiņiem, Jura ordeni, Jura ieroci, diviem Vladimira, diviem Staņislava, trim Annas ordeņiem.

Sārstot vecajai krievu armijai, pēc Oktobra apvērsuma Jāzeps Baško nonāca lielnieku dienestā un bija spiests palikt Krievijā līdz Pilsoņu kara beigām. Pēc ilgas formalitāšu kārtības Jāzeps Baško ģimene 1921. gadā legāli atgriezās Latvijā, lai papildītu savus sargus, atpūsties tēva mājās un pamaksķerēt zivis ezerā. Tomēr sargiem nebija lemts piedīties, jo vecāki bija miruši.

Neilgu laiku paciemojies pie brāļa ģimenes, Jāzeps Baško devās uz Rīgu meklēt darbu, lai uzturētu ģimeni: dzīvesbiedri Jevdokiju, meitu Reginu (dz.1914), dēlus: Julianu (1919) un Jāzeps Kazimīru (1917).

Latvijā Jāzeps Baško sākumā bija gatavs atteikties no pulkveža pakāpes un divizionā tika pieņemts 1921. gada 22. jūnijā kā "brīva liguma pilsonis un teorētisko disciplīnu pasniedzējs Aviācijas skolā" (1921. gada 16. septembra pavēle nr. 192). Šajā laika posmā viņš sarakstīja vairākas grāmatas par aviāciju, no kurām mācījās gan militārie, gan civilie lidotāji. Viņš lasīja arī lekcijas karaskolā. Kad Aviācijas parks tika pārveidots par Aviācijas divizionu, pulkvedis Baško tika iecelts par tā komandieri. Viņš ieviesa vairākas izmaiņas. Divizona personālam izveidoja speciālu uniformu, līdzīgu tai, kādu nesāja armijā, tikai melnu. Tika radīts lidlauku tīkls. Bez Spilves lidlauka jaunus kara aerodromus iekārtoja pie Krustpils, Daugavpils, Liepājas un Gulbenes. Kardināls pagrieziena aviācijas divizona darbībā 1923. gadā notika arī attiecībā uz divizona apgādi ar lidmašīnām. Divizionā esošo vācu un krievu trofeju un angļu lietoto lidmašīnu parku papildināja jaunus lidmašīnas no Itālijas. Pulkvedis Jāzeps Baško devās uz Itāliju, lai iepazītos ar tur ražotajām "Ansaldo Al Balilla" un "SVA-10" tipa lidmašīnām, kas arī vēlāk tika iepirktas (1923. gada 28. aprīļa pavēle nr. 97). Sakarā ar pulkveža J. Baško "nākšanu pie varas" aktivizējās taktiskā lidošana Latgalē.

1926. gada 29. septembrī pulkvedis Jāzeps Baško tika iecelts par Kara aviācijas pulka komandieri. Pēc pulkveža J. Baško aiziešanas no aviācijas pulka komandiera amata un iecelšanas augstā Tehniskās divīzijas štāba priekšnieka amatā viņš, pamatojoties uz kara ministra pavēli 1929. gada 30. novembrī, tika vienlaikus iecelts arī par armijas aviācijas inspektoru. Pulkvedis Jāzeps Baško nekad, ieņemot šo papildus amatu, neaizmirsā savu sirdslietu — aviāciju un arī pēc 1929. gada aktīvi piedalījās lidojumos, kā arī sadarbojās ar Bruņošanās pārvaldi jaunu lidmašīnu iepirkšanā ārzemēs.

komandiera amata un iecelšanas augstā Tehniskās divīzijas štāba priekšnieka amatā viņš, pamatojoties uz kara ministra pavēli 1929. gada 30. novembrī, tika vienlaikus iecelts arī par armijas aviācijas inspektoru. Pulkvedis Jāzeps Baško nekad, ieņemot šo papildus amatu, neaizmirsā savu sirdslietu — aviāciju un arī pēc 1929. gada aktīvi piedalījās lidojumos, kā arī sadarbojās ar Bruņošanās pārvaldi jaunu lidmašīnu iepirkšanā ārzemēs.

Pēdējie aviācijas pulka pastāvēšanas gadi (1937 — 1940) līdz padomju okupācijai, izvērtās par pulka attīstības, spēka un ziedu laikiem. Tas bija apgādāts ar tā laika modernāko aviācijas tehniku.

1940. gadā Jāzeps Baško tika paaugstināts ģenerāļa pakāpē. Par ieguldījumu Latvijas aviācijas attīstībā viņu apbalvoja ar Triju zvaigžņu ordeņa III šķiru (1929.g.), Viestura ordeņa II šķiru, kā arī ar daudziem ārvalstu ordeņiem: Somijas Baltās Rozes, Čehoslovākijas Baltās Lentas, Igaunijas Ērgļa, Polijas Polonia Restituta un citiem ordeņiem un atzinības rakstiem.

Ģenerālis Jāzeps Baško 1941. gadā atvaļinājās no militārā dienesta un atgriezās savā dzimtajā pusē — lauku mājās Kastirē. Nodarbojās ar lauksaimniecību, iekopa augļudārzus, kurā auga ābeles, plūmes un ogu krūmi. Dārza zemākajā vietā spoguļojās divi diķi bagāti ar zivīm. Tajos ziedēja dzeltenās ūdenslīlijas un baltās ūdensrozēs. Savā brīvajā laikā nodarbojās ar maksķeršanu.

Ģenerālis Jāzeps Baško nomira 1946. gada 31. maijā 57 gadu vecumā. Apbedīts Rušonas pagasta Eikšas kapos.

□□□

Šis bija ieskatš Jāzepa Baško biogrāfijā. Nākamajos rakstos būs iespējams iepazīties ar atmiņām, kuras rakstījuši lidotāji, kas mācījušies pie mūsu novadnieka, izcilā ģenerāļa.

**I. Krusta,
Preiļu vēstures un
lietišķās mākslas muzeja
speciāliste
Sagatavoja L. Kirillova**

Lai neuzkrātu sevi toksīnus, organisms regulāri jātīra

Uzskata, ka jau aptuveni 25 gadu vecumā, kad cilvēka organisms pārstāj augt, sākas tā novecošanās process, kas rada visu iekšējo orgānu un sistēmu darbības pavājināšanos.

Organismā pamazām uzkrājas dažādu dzīvības procesu pārpalikumi, kas ar laiku noved pie visādu kaitīgu attīstības. Bet jebkura slimība, kā zināms, novājina fizisko un intelektuālo spēku, saīsina mūžu, ne uz to labāko pusi maina izskatu un neļauj

baudīt dzīvi pilnā apmērā. Lai nevestu sevi līdz tādām stāvoklim, organisms regulāri jātīra.

Ir daudz dažādu metožu, kā to darīt. Ieteicams sākt ar vienkāršāko — regulāri vienu vai divas reizes nedēļā sarīkot sev atslodzes dienas, kas var būt dažādas, proti, tā sauktās sulu, dārzeņu, augļu, rīsu, piena dienas. Tas nozīmē, ka šajā izvēlētajā dienā uzturā jālieto vienīgi izvēlētie produkti.

Piemēram, nolemjot sarīkot dārzeņu atslodzes dienu, ēst var tikai ēdienus, kas gatavoti no bietēm, ziedkāpostiem, broko-

ļiem, burkāniem, puraviem, tomātiem un citiem dārzeņiem un zaļumiem. Daļu no tiem var lietot svaigā, daļu — vārītā vai sautētā veidā. Vislabāk dārzeņus gatavot tvaika katlā dārzeņu buljonā vai arī apcept bez taukvielām uz teflona pārklājuma pannas. Dārzeņu salātus var aplacīt ar citronu sulu vai pavisam nedaudz augu eļļas.

Atbrīvojies no sārņiem palīdz arī vēdera dobuma masāža. Abu roku plaukstu uzliek vēderam un masē apļveida kustībām apkārt nabai vispirms pulksteņa rādītāja, tad pretējā virzienā.

Ieteicamāk masāžu taisīt no rīta pēc pamošanās vēl guļot esot, bet to var darīt arī, uzturoties tualetē. Par jaunu nenāks arī islaicīga masāža vakarā pirms miega.

Jāņem vērā, ka masāžas laikā var parādīties sāpošas vietas un pat uzņākt slikta dūša. Šajā laikā masējošā iedarbība jāatslabina. Ar laiku, kad toksīni no organisma sāks izdalīties, sāpju sajūtas pāries.

Organisma attīrīšanu veicina arī šāds līdzeklis:

✓ 3 daļas medus aplej ar 1 daļu ūdens un, nepārtraukti noutojot, vāra, līdz putas vairs

neparādās. Pēc tam līdzīgās daļās ar ūdeni atšķaida vīna (ābolu, vīnogu vai citu) etiķi un lēnām pielej novārijumam, līdz skābums un saldums būs līdzsvarā. Lieto pa vienai ēdamkarotei 3 — 4 reizes dienā.

Attīrīt organismu var arī ar tīrma kosas uzlējumus:

✓ ēdamkaroti drogas aplej ar glāzi verdoša ūdens, silti ietin, nostādina pusstundu, tad izkāš un dzer pa 1/4 glāzes 4 reizes dienā pirms ēšanas.

Izmantoti interneta materiāli

Sezama eļļa veselībai Āpšu tauki pret hronisku bronhītu

Sezama sēklas jau kopš seniem laikiem tiek izmantotas vērtīgas eļļas iegūšanai. Sēklas satur līdz 60% eļļas, kuras sastāvā ir oleīna, linolīna, palmitīna, stearīna, arahīnskābes un lignoglicerīnskābes glicerīdi, tās bagātas ar kalciju, fosforu, E vitamīnu, magniju un cinku.

Eļļa tiek pagatavota pēc senas receptes un to raksturo ļoti augsta kvalitāte. Tai piemīt nedaudz saldena riekstu garša, tā ir viegla pēc savas struktūras. Eļļā ir daudz dažādu mikroelementu (cinks, kalcijs), E un A vitamīni, tā satur arī lieliski sabalansētus polinepiesātinātās taukskābes, olbaltumu un dabiskos antioksidantus (galvenais no tiem ir sezamols).

Sezama eļļa ir vērtīgs pārtikas produkts, kas labvēlīgi ietekmē veselību lipīdu apmaiņas traucējumu gadījumos, tas ir, normalizē vielmaiņu, der pie hipertensīvam saslimšanām, locītavu iekaisumiem un degeneratīvajām saslimšanām. Sezama eļļa tiek efektīvi izmantota osteoporozes profilaksē. Ķermeņa novājināšanās gadījumos sezama eļļa vei-

cina «gaļas augšanu», savukārt pie aptaukošanās — novājēšanu. Visos gadījumos sezama eļļa spēcina organismu.

Sezama eļļa tiek uzskatīta par dziedinošu produktu, kas no organisma izvada indes un šlakvielas. Efektīvi izmanto pie plaušu saslimšanām, aizdusas, sausa klepus gadījumā, astmas, tāpat arī pie sirds, aknu, žultspūšļa, aizkuņģa dziedzera, vairogdziedzera saslimšanām, kā arī ārstējoties no paaugstināta kuņģa skābes daudzuma un mazasinības. Eļļu izmanto arī aizcietējumu un čūlu ārstēšanā.

Jau tūkstošiem gadu sezama eļļa ir pazīstama kā skaistuma eliksīrs. Tā spēj dziļi iekļūt ādas slāņos, to mīkstināt un attīrīt, izvadot kaitīgos metabolisma produktus, netīrumus un atmirušās šūnas. Iedarbojas uz ādu kā dabiskais antioksidants, novērš ādas priekšlaicīgas novecošanās pazīmes. Eļļa efektīvi tiek izmantota masāžai. Lieliski stiprina zobus un smaganas, pasargā no kariesa veidošanās. Palīdz uzlabot balsi. Pirms iešanas ārā, ieziediet deguna gļotādu ar sezama eļļu — tas palīdz efektīvi turēties pret vīrusu saslimšanām.

Hroniska bronhīta gadījumā ārstēšanas stratēģiju un taktiku bez šaubām nosaka ārsts. Fitoterapiju un citus tautas līdzekļus var lietot tikai papildus medikamentozajam pamatārstēšanas kursam.

No senām tautas medicīnas receptēm var izmantot āpšu taukus, kas joprojām tiek uzskatīti par iedarbīgu līdzekli dažādu saaukstēšanās kaitīgu ārstēšanai.

Ja nav iespējams izmantot dzīvnieka taukus, var lietot aptiekā nopērkamo Barsukor, kura sastāvā cita starpā ir arī kausēti āpšu tauki. Nonākot organismā, āpšu tauki pastiprina tā imūnsistēmas aktivitāti un dod spēcīgu terapeitisku un profilaktisku efektu. Lietojot iekšķīgi, tie pilnībā uzsūcas, bagātinot organismu ar A, B2, B5, B6, B12, R, K, PP vitamīnu, karotīnu, tokoferolu, karotinoīdiem, folijskābi, nepie-

ciešamajiem mikro un makroelementiem, organiskajām skābēm. Nedaudz uzsildītus āpšu taukus attiecībā 3 : 1 var sajaukt ar ziedu medu (protams, tikai tad, ja šis produkts neizraisa alerģiju).

Āpšu taukus iesākumā lieto pa 1 ēdamkarotei 3 reizes dienā 30 — 40 minūtes pirms ēšanas, pēc tam 1 reizi dienā — pa 1 ēdamkarotei no rīta 30 — 40 minūtes pirms brokastīm vai vakarā 2 — 3 stundas pēc vakariņām.

Dabas produkti pret klepu

✓ Nogriez 7 — 8 ļoti plānas rutka šķēlītes un katru dāsnī apkaisa ar cukuru. Kad sāk izdalīties sula, to lieto pa 1 ēdamkarotei ik pēc stundas. Jau pēc 2 — 3 dienām cilvēks jūtas daudz labāk, bet pēc tam klepus pāriet pilnībā.

✓ Ņem gatavus banānus un izberz caur sietu. Iegūto masu liek traukā ar karstu ūdeni (divi banāni uz tasīti cukurūdens). Maisījumu izdzer dienas laikā pa vairākiem malkiem vienā reizē. Lieto siltu (kad atdzisis, jāuz-

silda) vairākas dienas, līdz klepus pārgājis.

✓ Ņem rudzu, auzu un miežu graudus (no katra pa ēdamkarotei), pievieno ēdamkaroti cigoriņu un 2 gramus notīrītu rūgto mandeļu. Uzvāra kā parasto kafiju un dzer pa 70 g ar karstu vārītu pienu. Dienā vēlams izdzer 6 porcijas.

✓ Pret klepu, ko izraisījis saaukstēšanās un kura laikā jūtamas sāpes krūtīs, labi palīdz vārītu rāceņu sula ar medu vai cukuru.

✓ Labi palīdz arī olas dzeltenums, kas sakults ar cukuru un rumu. Lieto tukšā dūšā.

✓ Vienādās daļās sajauc burkānu sulu ar pienu vai ūdeni izšķīdinātu medu. Lieto pa ēdamkarotei 6 reizes dienā.

✓ Divas ēdamkarotes sviesta sajauc ar 2 olu dzeltenumiem, pievieno tējkaroti kviešu miltu un 2 tējkarotes medus, vēlreiz visu rūpīgi samaisa. Visu devu izlieto dienas laikā pa tējkarotei.

Iesaka «Mājas Dakteris»

Divi cigun vingrojumi, lai nesāp galva un mugura

Cigun trenere Maira Gūtmane iesaka viegli apgūstamus, taču ļoti iedarbīgus vingrinājumus veselības stiprināšanai.

Ja sāp galva, dara tā

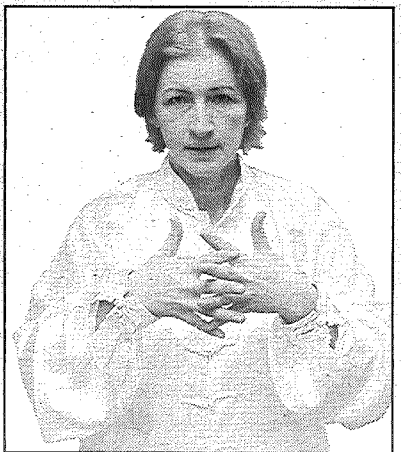
* Pieres vidusdaļā vienu otru preti novieto plaukstu ar vienā līnijā saliktiem pirkstiem. Mazliet iespiežot pierē, lēnām velk tos uz sāniem. Atgriežas sākuma stāvokli, pārvieto pirkstus nedaudz augstāk un atkārtoti to pašu kustību. Tā, virzoties pa galvas viduslīniju uz augšu, turpina līdz pat kakla pamatnei, tad ar masējošu kustību nolaiž rokas pāri kaklam lejā.

Ja sāp mugura, dara tā

* Aktīvē abu roku pirkststarpas — strauji sabīda plaukstu ar izplestiem pirkstiem kopā, lai pirksti sakrustojas, mazliet atrauj tās vienu no otras un tad atkal sasit pirkststarpas kopā.

“Pirmo reizi izmēģinot šo paņēmienu, jau pēc īsa brīža jutu patīkamu siltumu mugurkaulā. Tas palīdz reizēs, kad sāp sāpēt mugura pēc ilgas sēdēšanas pie datora,” atzīst Maira.

Kāpēc asaro acis?

Ne vienam vien, izejot no mājas aukstā un vējinātā laikā, asaro acis. Kāpēc tā notiek un kā šo problēmu novērst?

Šādās situācijās asarošana ir acs aizsargreakcija pret nelabvēlīgiem laika apstākļiem: notiek reflektora asaru kanāla sašaurināšanās, un acis asaro. Viens no vienkāršākajiem veidiem, kā pasargāt acis, lai tās aukstā un vējinātā laikā neasarotu, ir paslēpt tās aiz brillēm. Papildus ieteicams arī šāds vingrojums:

✓ acis cieši aizver un cenšas sasprindzinājumu plakstiņu muskuļos saglabāt vairākas sekun-

des. Tad plakstiņus atslābina un acis atver. Vingrinājumu izpilda 10 reizes, un to var atkārtot 4 — 5 reizes dienā. Tas labi trenē muskuļus, to skaitā arī plakstiņu un asaru kanālu muskuļus.

Pret stipru asarošanu palīdz arī augu novārijums.

✓ Vienu tējkaroti ķimeņu sēklu aplej ar glāzi verdoša ūdens, vāra 3 — 4 minūtes, tad pieber pa tējkarotei žāvētus rudzupuķu, ārstniecības žibuliša un lielās ceļtekas ziedus. Diennakti nostādina, tad izkāš caur vati un uzglabā ledusskapī. Pilina katrā acī pa 3 pilieniem 3 — 4 reizes dienā.

Ja arī tas pilnībā nepalīdz, aptiekā var nopirkt speciālus pilienus, kas paredzēti asarošanas novēršanai. Tikai obligāti jāņem vērā, ka intervālam starp dažādu līdzekļu pilināšanu acis jābūt ne mazākam par 30 minūtēm.

Un vēl. Lai stāvokli uzlabošanai, jāprot pareizi asaras noslaucīt. To dara ar vieglu susinošu kustību virzienā no acs ārējā kaktiņa uz iekšējo (nevis otrādi), piespiežot plakstiņu acs ābolam (nevis to atvelkot). Ieteicams izmantot papīra salveti vai arī speciālu kokvilnas kabalakatīņu, domātu tikai acīm, bet ne degunam.

Krampji kājās? Jāēd zaļi āboli

Cēloņi, kas izraisa krampjus kāju ikros, var būt dažādi, taču lielākoties pie vainas ir magnija un kālija sāļu un kalcija deficīts (tāds bieži mēdz būt hipertoniķiem, kuri lieto hipotensīvos preparātus ar urīndzenošu efektu).

Magniju un kāliju satur visi zaļie dārzeņi, tāpēc uzturā vairāk jālieto dažādi zaļumi: pētersīļi, spināti, dilles, zaļie lociņi, Ķīnas

kāposti, baltie galviņkāposti. Magniju satur feiņhoja, zaļie āboli un visi citi zaļas krāsas augļi un dārzeņi. Savukārt kalcija ir daudz piena produktos, īpaši biezpienā un sierā.

Ja ar uzturu vien krampjus novērst neizdodas, var izmantot aptiekā nopērkamos līdzekļus panangīnu un asparkamu, kas cita starpā satur kāliju un magnija

sāļus. Lieto pa 1 tableti divas reizes dienā. Kurss — 10 dienas. Nepieciešamības gadījumā pēc tikpat ilga pārtraukuma kursu var atkārtot. Stāvokļa uzlabošanai var lietot arī kalcija pantotenātu — arī 10 dienas pa 1 tableti divas reizes dienā.

Gadījumā, ja pēc krampjiem ir grūti iet, kāju no pēdas līdz ceļim var apsaitēt ar elastīgo saiti.

DAUGAVPILS

Nikolaja vārti oficiāli nodoti ekspluatācijā

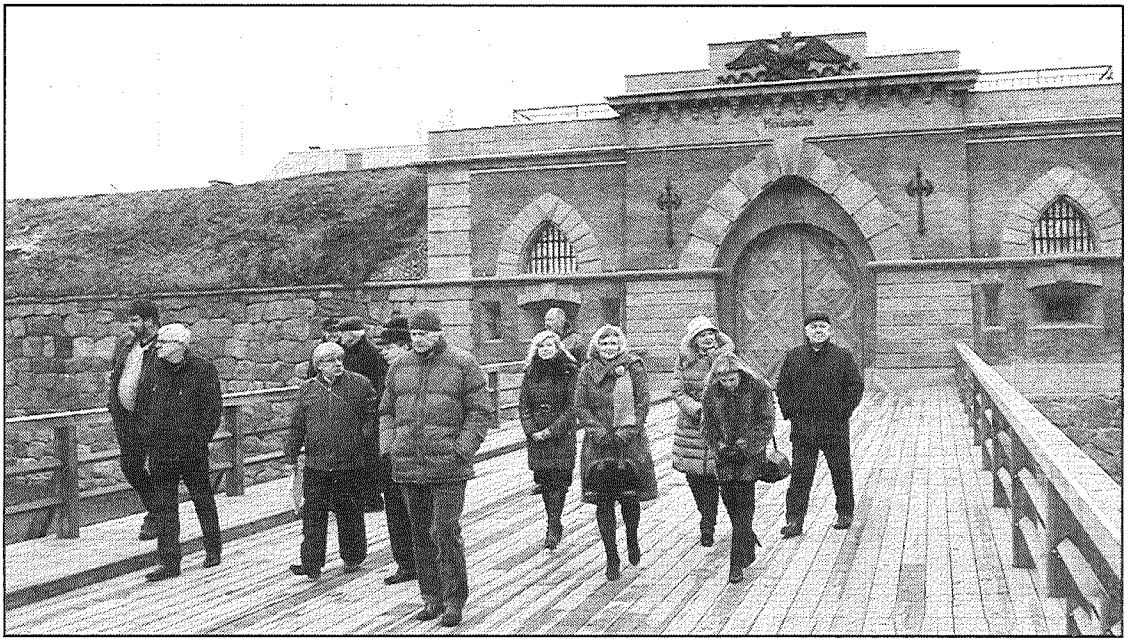
2013. gada 20. decembrī parakstīts Nikolaja vārtu un apkārtnes teritorijas pieņemšanas akts. Cietokšni kļuvis par vēl vienu atjaunotu objektu vairāk.

Būvdarbi sākās 2012. gada oktobrī, 2013. gada decembrī tie tika pabeigti. Kā pastāstīja cietokšņa pārvaldnieks Jānis Ostrovskis, no šīs dienas vārti tiek uzskatīti par atklātiem, neviens nevar aizliegt iet tiem cauri.

Komisijai nebija nekādu aizrādījumu, objekts tika pieņemts, un visi akti ir parakstīti. Paveikts liels un rūpīgs darbs. Celniekiem bija jāstrādā gluži kā sapieriem. Nācās noņemt kārtu pēc kārtas, lai cietokšnis būtu redzams visā skaistumā. Visi atrastie autentiskie materiāli tiek

saudzīgi glabāti. Piemēram, restaurētas vārtu sardzes telpu palodzes, kā arī pārseguma sijas posms. Uz palodzēm redzamas sargu atstātās piezīmes. Vienā no telpām uz sienām atrasts zīmējums — zirgs. Pirms vairākiem gadu desmitiem notikušais huligānisms tagad kļuvis par vēstures faktu.

Izņemot vārtu restaurāciju, tiks labiekārtota arī apkārtnes teritorija. Tieši aiz ūdenstoraņa ierīkota sabiedriskā tualete, nedaudz tālāk — saimniecības ēka. Visas ēkas ir vēsturiskas. Kā uzsvēra Daugavpils cietokšņa speciālists projektu jautājumos Artjoms Mahlins, jāvēlta uzmanība ne tikai lielām ēkām, bet arī nelielām būvēm, jo arī tās veido cietokšņa kopējo ainavu un rada vēsturisku gaisotni.

● Nikolaja vārti.

Darbi vēl nav beigušies. Līdz 2014. gada decembrim jāpabeidz nākamais objekts — jāveic kordegardes (sardzes) ēkas rekonstrukcija un apkārtnes teritorijas labiekārtošana. Tas ir cits projekts, to pabeidzot, tiks atjaunota

kopējā ainava ar Nikolaja vārtiem.

Restaurācijā tiks ņemts vērā arī vēl viens svarīgs moments — cietokšnis nav viena atsevišķa laikmeta objekts — dažādi laikiem, valstis, iekārtas un funkci-

jas. Cietokšņa atjaunošanas uzdevums nav tā iekļaušana konkrētā laika posma ietvaros, bet gan objekta vēsturiskās daudzveidības atklāšana.

«Latgales Laiks»

RĒZEKNE

«Latvijas lepnums» — Jānis Elksnis

26. decembrī TV3 kanālā tika rādīta «Latvijas lepnuma 2013» apbalvošanas ceremonija. Šo pasākumu jau desmito gadu rīko laikraksts «Diena» un TV3 ar LMT atbalstu. Šogad bija iesūtīti 350 pieteikumi, un žūrija izvēlējās stāstus par tiem cilvēkiem, kuri iedvesmo un padara Latviju labāku.

«Latvijas lepnuma» balva pasniegta 10 nominācijās. Nominācijā «Novadnieks» balvu saņēma Latgales Kultūras centra izdevniecības vadītājs Jānis Elksnis (attēlā).

Valsts akadēmiskā kora «Latvija» mākslinieciskais vadītājs Māris Sīrmais nolasi ja pieteikuma fragmentu, kas stāstīja par Jāni Elksni: «Šis stāsts ir par lelu legendaru personību daudz godu garumā. Gūdeigu, mērķtieciņu, dorba tykuma cilvēku, kurš jebkuru isōktu litu pabeidz un nūvad leidz pošam golam. Stōsts par mīlzeiņu uzjēmeību i naatlaideību, dziļu ticeību un tymā pošā laikā pīteību. Stōsts par vīneigū grōmotu apgōdu pasaulē, kas jau caturtdaļgodsymtu izdū grōmotos latgališu volūdā. Stōsts par drīcānīti, Latgolas simbolu.»

Balvu uz skatuves J. Elksnim pasniedza 2009. gada «Latvijas lepnuma» laureāte ērgēlnieca Ieva Zepa no Stīrnienes.

KRĀSLAVA

Krāslavas vecticībnieki gatavojas Kristus dzimšanas svētkiem

7. janvāris — lieli un priecīgi svētki vairākiem simtiem tūkstošu pareizticīgo un vecticībnieku Latvijā. Svētku priekšvakarā uz sarunu bija aicināts Krāslavas vecticībnieku draudzes pārvaldnieks tēvs Andrejs Sokolovs.

Ar gandarijumu tēvs runāja par to, ka Krāslavas lūgšanu nams, kas pēc ugunsgrēka tika atjaunots, pateicoties kopīgam nevienaldzīgo uzņēmēju, draudzes locekļu, novada domes un vienkārši labu cilvēku darbam, ar katru gadu kļūst arvien labāks. Un ne tikai ārēji. Vissvarīgākais — palielinās draudzes locekļu skaits. Šajās dienās baznīcā valda svētku noskaņojums. Neskatoties uz to, apstiprināta komisija nesen veica draudzes šī gada saimnieciskās darbības revīziju. Un, šķiet, ka vēl ir atlicis laiks tam, lai katrs ticīgais, ja tā var teikt, sakārtotu savu iekšējo pasauli. «Nu kā gan Kristus dzimšanas svētki var būt gaiši un priecīgi, ja ticīgs cilvēks neievēro gavēni un ne-

nožēlo savus ikdienas grēkus?!» saka tēvs Andrejs. Viņš uztraucas arī par tiem cilvēkiem, kurus nospiež nenozēloto grēku smagums, bet viņi neatrod sevī spēkus tajos atzīties garīgajam tēvam. «Mūsu draudzes locekļiem ir jāzina, ka grēksūdze var būt ne tikai kopīga, bet arī individuāla. Un diena netiek noteikta tā, kas ir ērta garīgajam tēvam, bet gan tā, kas ērtāka ticīgajam. Bet vēl konkrētāk, kad cilvēks ir gatavs grēksūdzei,» atgādina garīgais tēvs. Viņš priecājas, kad dievnāmā redz jaunas sejas. Tēvs Andrejs uzskata, ka jaunajiem vecticībniekiem ir jālepojas ar savu ticību, ko viņu senči saglabāja gadsimtiem cauri, nenodeva nāves, mocību un vajāšanas priekšā «nikona» laikos, bet ciena tradīcijas, ko novēlēja mums Svētie Tēvi.

Garīgais tēvs runāja arī par visaktuālāko jautājumu, par ko runā baznīcas kalpi. Kāpēc cilvēki uz baznīcu biežāk nāk nelaimēs, nevis priekos? Kāpēc viņi nesteidzas pateikties Dievam par visu to labo, kas viņiem pieder?!

Pēc vietējo vecticībnieku teiktā, dzīve

Brīnumam jātic

Salatēva tēpu Ēriks Zlatkus (attēlā) pirmoreiz uzgērba 1987. gada decembrī, kad pašam bija vien 22 gadi. Kāpēc? Tāpat vien. Bija šai lomai atbilstoša balss un figūra, kā arī jautra radoša kompānija. Kopš tā laika Ēriks jau 25 gadus ņem atvaļinājumus decembrī, lai gada nogali pavadītu jautrā un mūžam jaunā Rēzeknes bērnu pulkā. Katru gadu viņš Ziemassvētkiem rūpīgi gatavojas un neuzskata to par darbu.

— Dalīt dāvanas ir liels prieks un gandarijums, — saka Ēriks. — Dzejolišus man skaita jau otra paaudze. Es redzu, kā viņi aug, mainās, un arī tas sagādā prieku.

— Vai Rēzeknes bērni ir mainījušies?

— Jā. Devīpdesmitajos gados bērni nāca tikai pēc dāvanas, un no viņiem dzirdēju vienīgi vārdu «Dod!». Pašlaik viņi izteiksmīgi runā Salatēvam garus un skaistus dzejoļus.

— Vai mūsdienās bērni tic Salatētīm?

— Jā, tic un ļoti gaida tikšanos: es to jūtu, redzu viņu acīs. Un nav svarīgi, cik viņiem gadu. Brīnumainajā Ziemassvētku un Jaungada laikā pat pieaugušie uz mirkli atgriežas bērniībā, lasa dzejoļus un priecājas par dāvanām. Dažkārt gadās jocīgas situācijas, piemēram, septiņdesmitgadīgs vectēvs, atnācis uz eglīti ar mazmeitiņu, saka: «Atpūties, Salatēv, apsēdies mums blakus!» Atbildu: «Paldies, dēlīn, par rūpēm!» un dodu konfekti. Un sirmgalvja acis

iemirdzas!

Reizēm lūdzu vecākus stāstīt dzejolīti, un, ja viņi to dara, kā lepojas bērni! Ja vecāki minstinās, bērns tūdaļ steidzas palīgā. 25 gadus esmu nonācis pie atziņas, ka Salatētis vajadzīgs visiem, gan pieaugušajiem, gan bērniem. Un ir ļoti svarīgi ne tikai pasniegt bērnam dāvanu, bet arī uzklausīt viņa dzejolīti, pajautāt, vai viņš labi uzvedies.

Arī dāvanas var būt dažādas: reiz, iedams uz kādu klasi, biju paņēmis līdzī žagaru, un bērni godīgi atzinās, kurš šo dāvanu pelnījis, kurš nē.

— Kāds būtu Salatēva Ērika vēlējums rēzekniešiem Jaunajā gadā?

— Ticēt brīnumam. Būt labestīgiem pret sevi, pasauli un cilvēkiem, tad viss izdosies!

«Rēzeknes Vēstis»

● Garīgais tēvs Andrejs Sokolovs.

«Ezerzeme»

VALSTS POLICIJA BRĪDINA**Ja jums mājās ir uzkrājumi latos**

Glabājot mājās skaidru naudu, jābūt īpaši uzmanīgiem. Pastāv iespēja, ka krāpnieki ieradīsies jūsu dzīves vietā ar mērķi izkrāpt uzkrāto naudu. Lai izvairītos no nepatīkamām situācijām un apdraudējumiem, Valsts policija aicina ievērot svarīgus drošības noteikumus.

✓ Centieties neuzglabāt mājās lielus skaidras naudas līdzekļus;

✓ pirms ielaist savā dzīves vietā personas, kuras uzdodas par sociālajiem darbiniekiem, kādu fondu vai organizāciju pārstāvjiem, pārliecinieties par to identitāti un apmeklējuma mērķi;

✓ lai izvairītos no viltotas naudas iemaiņšanas, nemainiet naudu pie privātpersonām, kas ierodas pie jums un sola izdevīgāku valūtas apmaiņas kursu; mainiet naudu bankas vai pasta filiālē tikai par oficiālo un nemainīgo maiņas kursu 1 eiro = 0,702804;

✓ rūpīgi iepazīstieties ar eiro monētu un bankošu nomināliem, vizuālo izskatu un pretviltošanas pazīmēm, lai ieraugot valūtu, jūs varētu izvairīties no krāpšanas gadījumiem.

Valūtas maiņa — no latiem uz eiro

Tā kā pārejas procesā uz jauno

valūtu skaidrās naudas darījumu skaits pieaug, aktivizējas arī krāpnieki, zagļi un laupītāji. Lai izvairītos no viltotu eiro nokļūšanas maciņā, tāpat arī no zādzībām un laupīšanām, svarīgi valūtas maiņas procesā ievērot būtiskus drošības nosacījumus:

✓ neticiet īpaši izdevīgiem valūtas maiņas kursiem, kuru piedāvā privātpersonas, piemēram, publiskās vietās — tirgos, pie valūtas maiņas punktiem, bankām;

✓ esiet informēti par eiro valūtas izskatu un pretviltošanas pazīmēm;

✓ veiciet eiro apmaiņu diennakts gaišajā laikā, pieaicinot kādu radnieku vai draugu;

✓ pēc maiņas veikšanas saņemto naudu ievietojiet apģērba iekšskabātās, lai izvairītos no tā, ka jūsu nauda tiks nolaupta, piemēram, izraujot somiņu vai maku;

✓ neveiciet vairākas naudas apmaiņas operācijas pēc kārtas, arī ar salīdzinoši lielām naudas summām, lai izvairītos no novērošanas un iespējamiem laupīšanas riskiem;

✓ pirms un pēc naudas apmaiņas izvairieties no drūmēšanās publiskās vietās, sabiedriskā transporta lietošanas, tirgus.

Svarīgi!

✓ Valūtas apmaiņas perioda laikā ieteicams izvairīties no lielu skaidras naudas summu ap-

grozības, piemēram, pārdodot nekustamo īpašumu vai auto, jo pastāv risks, ka uzdarbosies krāpnieki, kuru rīcībā var būt viltoti eiro.

✓ Var aktivizēties darboņi, kas ar speciālām ierīcēm mēģina nolasīt personas bankas kartes datus, tādēļ pirms maksājuma kartes ievietošanas bankomātā rūpīgi pārliecinieties, ka uz tā nav piestiprinātu ierīču maksājuma karšu datu nolaišanai.

✓ Ne klātienē, ne ar interneta starpniecību neizpaužiet citām personām informāciju par jūsu rīcībā esošajiem naudas līdzekļiem, to uzglabāšanas vietu vai plānoto apmaiņas laiku, kā arī nedemonstrējiet jūsu rīcībā esošo skaidro naudu.

✓ Valūtas apmaiņas periodā var uzdarboties interneta krāpnieki, kas piedāvā šķietami izdevīgāku valūtas maiņas kursu — nekādā gadījumā nepaļaujieties uz viņu iedāvājumiem un nesūtiet viņiem nekādus savus personas vai maksājumu karšu datus.

✓ Atcerieties, ka ar naudas maiņu neko nevar nokavēt, jo latus uz eiro par oficiālo kursu un bez komisijas maksām varēs mainīt 302 Latvijas Pasta nodaļās trīs mēnešus (līdz 31. martam), visās komercbankās sešus mēnešus (līdz 30. jūnijam), bet Latvijas Bankā — neierobežotu laika posmu.

Zolitūdes traģēdijas izmeklēšanu policija turpina vairākos virzienos

Kopš traģiskā jumta iebrukuma lielveikalā «Maxima» Zolitūdes mikrorajonā Rigā pagājis jau pusotrs mēnesis. Kā notiek lietas izmeklēšana, informē Valsts policijas pārstāvji.

Valsts policijas izmeklētāji veikusi apjomīgu darbu gan lietisko pierādījumu un informācijas izņemšanā, gan notikumā iesaistīto cietušo personu nopratināšanā. Kriminālprocesa ietvaros ir izņemti vairāki desmiti tūkstošu dokumentu un vairāk nekā 80 informācijas nesēji.

Nelaiemes vietas teritorijas ārējā daļa praktiski attīrīta no būvgružiem. Policijas darbinieki tur-

pinās apsargāt traģēdijas vietu, kamēr notikuma vietā būs pabeigtas visas nepieciešamās procesuālās darbības un ēka tiks nodota īpašnieka rīcībā.

Izmeklēšanas procesā ļoti svarīgi ir iekļūt šobrīd nedrošajā ēkā, lai izņemtu vēl trūkstošos lietiskos pierādījumus, kā arī veiktu eksperimentu, kas būs ekspertīzes sastāvdaļa. Notiek esošo būvkonstrukciju nostiprināšana, jo pašlaik atrašanās ēkā ir bīstama dzīvībai. Pēc tam darbu notikuma vietā uzsāks būveksperiti.

Policija ekspertīžu veikšanā piesaista 11 ekspertu grupu no Latvijas, tiks izmantotas ārvalstu laboratorijas un to speciālisti. Norit sadarbība ar Polijas kolēģiem pieredzes apmaiņā pēc

līdzīgas traģēdijas.

Kriminālprocesa ietvaros izmeklēšanas grupas vadītāja pakļautībā darbojas 46 izmeklētāji, papildus piesaistīti vairāk nekā 40 policijas darbinieki atsevišķu kriminālprocesuālo darbību veikšanai. Kriminālprocesā par cietušām pašlaik atzītas 97 personas. Saņemts daudz pieteikumu no juridiskām personām.

Izmeklēšanas ietvaros tiek izskatītas versijas gan par iespējamām kļūdām ēkas projektā, gan par pārkāpumiem ēkas pirmās un otrās kārtas būvdarbu procesā. Tiek vērtēta būvdarbus uzraugošo institūciju un apsaimniekotāju amatpersonu rīcība saistībā ar ēkas projektu, būvniecību un ekspluatāciju.

Zem vilciena kravas vagoniem atrada kārtējo kontrabandas cigarešu kravu

Valsts ieņēmumu dienesta (VID) muitas amatpersonas, veicot muitas kontroles pasākumus uz Latvijas — Baltkrievijas robežas, novērsa kārtējo mēģinājumu nelegāli ievest 68 000 cigarešu ar Baltkrievijas Republikas akcīzes nodokļa markām. Cigarettes atradās slēptuvēs zem kravas vagoniem.

Kā informē VID sabiedrisko attiecību daļas vadītāja Aiga Ozoliņa, 29. decembrī Indras muitas kontroles punktā VID muitas amatpersonas, veicot Latvijā iebraucošā kravas vilciena kontroli, atklāja, ka zem diviem kravas vagoniem ar magnētiem piestiprinātā polietilēna maisos iepakotas kartona kastes ar

cigaretēm. Kontroles rezultātā tika izņemti 58 000 cigarešu «NZ Gold Super Slims» un 10 000 cigarešu «NZ Black Super Slims» ar Baltkrievijas Republikas akcīzes nodokļa markām.

30. decembrī lietas materiāli nodoti VID Muitas kriminālpravīdei kriminālprocesa uzsākšanai saskaņā ar Krimināllikuma

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi**Jaungadā izraisīja avārijas un brauca dzērumā**

Jaunā gada brīvdienas uz reģiona ceļiem pagājušas salīdzinoši mierīgi. Kā informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes Kārtības policijas biroja preventīvas nodaļas inspektore Anastasija Laizāne, avārijas gan bijušas, taču cilvēki tajās nav gājuši bojā.

Pavisam no 28. decembra līdz 1. janvārim reģionā reģistrēti 28 ceļu satiksmes negadījumi, tajā skaitā sešas avārijas cietuši un dažāda smaguma traumas guvuši cilvēki. Diemžēl apturēti 17 autovadītāji, kuri sēdušies pie stūres alkohola reibumā. Daugavpils iecirkņi policija dzērumā pieķērusi četrus autovadītājus, Rēzeknes iecirkņi — piecus, Ludzas iecirkņi — trīs, Krāslavas un Preiļu iecirkņi — katrā divus, Balvu iecirkņi — vienu iereibušu šoferi.

✓ 28. decembrī ap pulksten 9.20 Daugavpili divu ielu krustojumā notika automašīnu VW un Peugeot sadursme. Uz slimnīcu tika nogādāta automašīnas Peugeot pasažiere, 1961. gadā dzimusi sievietē. Policija skaidro notikušā apstākļus.

✓ 29. decembrī ap pulksten 18.40 Daugavpils novada Višķu pagastā pagaidām nenoskaidrots vadītājs ar auto uzbrauca zirga pajūgam un no notikuma vietas aizbēga. Pajūga vadītājs, 1971. gadā dzimis vīrietis, sadursmē guva abu kāju lūzumus. Policija skaidro negadījuma apstākļus un meklē avārijā iesaistīto transportlīdzekli.

✓ Jaungada naktī, 1. janvārī, ap pulksten 4.15 Daugavpili notika divu automašīnu sadursme. Pēc policijas rīcībā esošās sākotnējās informācijas, automašīna Honda, kuru stūrēja 1978. gadā dzimis vīrietis, iebrauca pretējā braukšanas joslā un sadūrās ar preti braucošo Audi, kuru vadīja 1975. gadā dzimis vīrietis. Medicīniskā palīdzība bija vajadzīga abu automašīnu vadītājiem.

✓ 1. janvārī ap pulksten 3.30 Dagdas novada Andrupenes pagastā 1991. gadā dzimis vīrietis, vadot automašīnu Audi pa lauku ceļu, uzbrauca 1991. gadā dzimušam gājējam, kurš tumsā negaidīti uzskrēja uz ceļa braucamās daļas. Būtiski, ka viņam pie apģērba nebija gaismu atstarojošo elementu, iespējams, gājējs bija alkohola reibumā. Cietušais vīrietis tika nogādāts slimnīcā.

✓ Tajā pašā naktī, tikai divas stundas vēlāk, negadījums notika Krāslavas novada Robežnieku pagastā, kur 1992. gadā dzimis vadītājs, braucot ar automašīnu Mazda, netika galā ar transportlīdzekli, nobrauca no ceļa un ietriecās kokā. Avārijā autovadītājs guva kājas traumu un tika nogādāts slimnīcā.

Miris Latvijas brīvvalsts robežsargs Eduards Paukste

Gada nogalē, 29. janvārī, mūžībā aizgāja Latvijas brīvvalsts robežsargs Eduards Paukste. Viņš tikai dažas dienas nenodzīvoja līdz savai simtajai dzimšanas dienai.

Eduards Paukste dzimis 1914. gada 3. janvārī. 1936. gadā uzsāka dienestu armijā — Smagās artilērijas pulkā, kur pildīja instruktora pienākumus. Pēc gada, 1937. gadā, iestājās dienestā Robežsargu brigādē, kur dienēja 2. Zilupes robežsargu bataljona 4. rotas Kostigovkas vada nometnē kā sargs. Pēc 1940. gada 9. oktobra, kad likvidēja Robežsargu brigādi, viņam laimējās izbēgt no aresta un atgriezties dzimtajā pusē — Kalupē. Vācu laikā E.Pauksti neiesaucā legjonā, jo viņš strādāja uz dzelzceļa, kas bija svarīgs pārvadāšanas transporta līdzeklis frontes apgādē. Kad kara laikā otrreiz sākās krievu okupācija, E.Pauksti apcietināja un iesēdināja Daugavpils cietumā, kur sešus mēnešus viņš tika spīdzināts. Nepietiekamu pierādījumu dēļ viņu atbrīvoja no apcietinājuma.

Mūža pēdējos gadus Eduards Paukste uzturējās Riebiņu novada Gailišu sociālās aprūpes centrā «Rušona». Zemes klēpi Latvijas brīvvalsts robežsargu Eduardu Pauksti guldīja 3. janvārī, tieši viņa simtajā dzimšanas dienā, Kalupes katoļu kapos.

SLUDINĀJUMI, LĪDZJŪTĪBAS

Riebiņu novada dome konkursa kārtībā aicina darbā pagasta teritoriālās pārvaldes vadītāju GALĒNU PAGASTA TERITORIĀLAJĀ PĀRVALDĒ

Darba pienākumi

- Organizēt pagasta teritorijas uzkopšanu un labiekārtošanu.
- Aktīvo nodarbinātības pasākumu un preventīvo bezdarba samazināšanas pasākumu organizēšana teritorijā.
- Savas kompetences ietvaros veikt ceļu un pārvaldes ēkas uzraudzību, remontdarbu organizēšanu.
- Veikt sagādnieka pienākumus.
- Pārraudzīt pagasta dzīvojamā fonda izmantošanu, nomas zemju apsaimniekošanu, nodrošināt līgumisko bāzi sadarbībā ar novada juristi.
- Pagasta teritoriālajā pārvaldē saņemto dokumentu aprītes nodrošināšana, tajā skaitā izziņu izsniegšana, iesniegumu pieņemšana.
- Darbs ar datu bāzēm un reģistriem.
- Nekustamā īpašumu nodokļa, maksas pakalpojumu un nodevu iekasēšana.
- Pārraudzīt un organizēt sadarbību ar Komunālās nodaļas strādniekiem un kurinātājiem.

Prasības pretendentiem

- Vidējā vai augstākā izglītība.
- Labas krievu un teicamas latviešu valodas zināšanas.
- Attiecīga darba pieredze.
- Datorprasme MS Windows un MS Office vidē.
- Orientēšanās tiesību aktos un normatīvajos dokumentos.
- Labas prezentēšanas iemaņas un komunikācijas spējas.
- Laika plānošanas, prioritāšu noteikšanas un sadarbības prasmes.
- Radoša pieeja darbam, pašiniciatīva un analītiskā domāšana.

Piedāvājam

- Izaicinošu, interesantu un dinamisku darbu.
- Ieguldījumam atbilstošu atalgojumu.
- Lielisku iespēju likt lietā iniciatīvu.

Pieteikumu vēstules un dzīves gājuma aprakstu iesniegt personīgi Riebiņu novada domē vai sūtīt pa pastu vai e-pastu riebini@riebini.lv līdz 14.01.2014. Adrese: Riebiņu novada dome, Saules 8, Riebiņos, Riebiņu pagastā, Riebiņu novads, LV – 5326.

IZSOLE

Valsts akciju sabiedrība "Valsts nekustamie īpašumi" (reģistrācijas Nr.40003294758) 2014. gada 30. janvārī Vaļņu ielā 28, Rīgā, riko mutiskas izsoles ar augšupejošu soli:

Nekustamajiem īpašumiem:

1) Rīgas ielā 7A, Ličos, Preiļu pagastā, Preiļu novadā (kadastra numurs 7658 003 0419), kas sastāv no zemesgabala (zemes vienības kadastra apzīmējums 7658 003 0419) ar kopējo platību 2575 m² un būves (būves kadastra apzīmējums 7658 003 0002 002), par sākumcenu LVL 1280 (EUR), izsoles laiks pulksten 14.00;

2) Rīgas ielā 7B, Ličos, Preiļu pagastā, Preiļu novadā (kadastra numurs 7658 003 0414), kas sastāv no zemesgabala (zemes vienības kadastra apzīmējums 7658 003 0414) ar kopējo platību 1473 m² un būves (ēkas kadastra apzīmējums 7658 003 0002 003), par sākumcenu LVL 1360 (EUR), izsoles laiks pulksten 14.00;

Personām, kuras vēlas piedalīties iepriekš minēto objektu izsolēs, jāiemaksā nodrošinājums 10% apmērā no izsolāmā nekustamā īpašuma sākumcenas un reģistrācijas maksa LVL 50 (EUR 71,14) apmērā AS "SEB banka" Rīdzenes filiāles kontā Nr. LV22UNLA0002200609436, kā arī jāiesniedz izsoles noteikumos norādītie dokumenti.

Par nosolīto objektu jānorēķinās divu nedēļu laikā, maksājumus veicot pilnā apmērā euro. Iepazīties ar izsoles noteikumiem, reģistrēties izsolei, kā arī saskaņot objekta apskates laiku var valsts akciju sabiedrībā "Valsts nekustamie īpašumi" Rīgā, Vaļņu ielā 28, darbdienās no pulksten 9.00 līdz 17.00, tālrunis uzziņām 80002000, 67024659.

Pēdējā dalībnieku reģistrācijas diena izsolei ir 2014. gada 28. janvārī līdz pulksten 16.00.

Visām personām, kurām uz objektu ir tiesības, kas nepieļauj tā pārdošanu izsolē, jāpieteic savas prasības tiesā līdz izsoles dienai.

<http://www.vni.lv>

AS Viļņu SIS AICINA DARBĀ AGRONOMU.

Sīkāka informācija pa tālr. 29159640.

SIA „LATVIJAS GAĻA”
ieperk liellopus, aitas,
jaunlopus, zirgus.
Svari. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 28761515.

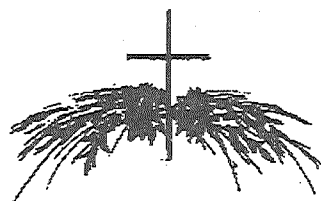
SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus,
aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 26142514, 20238990.

PĀRDOD CŪKGAĻU

ar piegādi.
Tālr. 20206499.

SIA Lauku Miesnieks

ieperk mājlopus.
Augstas cenas.
Samaksa tūlītēja. Svari.
Tālr. 20207132.

Un sirds negrib ticēt, ka cilvēks
var tā –

No gaišas dienas aiziet mūžībā.

Izsakām dziļu līdzjūtību

Silvijas PASTARES

piederīgajiem,

viņu mūžībā pavadot.

Priekuļu skolas bijušie
klasesbiedri

Aiz tevis dzīvība un gaisma paliek,
Un piemiņa kā saules zieds.

Skumju brīdī esam kopā ar
Silvijas PASTARES piederīgajiem,
viņu aizsaulē aizvadot.

Latvijas Zemnieku federācija

Daudz darba stundu kopā
nostaigājām,

Gan, priekus, bēdas pratām kopā
vīt.

Bet šodien mums no tevis
jāatvadās,

Bez tevis darba diena sāksies rīt.

Izsakām visdziļāko līdzjūtību

Vitalija ČAKULĀ tuviniekiem,

viņu mūžībā pavadot.
SIA "Jēkabpils AP"

SPORTS

Panākumi Preiļu novada atklātajā volejbola čempionātā

Preiļu novada čempionātā volejbolā Līvānos pārstāvēja divas vīriešu un viena sieviešu komanda. Finālā par pirmo vietu cīnījās komandas «Viadukts» (Jēkabpils) un «Deputāts un draugi» (Līvāni). Sīvā cīņā Jāņa Klauža vadībā Līvānu volejbolistiem nācās atzīt pretinieka pārkāpumu. Rezultātā — sudraba godalga. «Z — Light» komanda cīnījās par trešo vietu uz goda pjedestāla un to arī ieguva. Komandai nācās parādīt istu viru spēli, lai iekļūtu pusfinālā un mazajā finālā.

Līvānu bērnu un jaunatnes sporta skolas sieviešu volejbola komanda ierindojās astotajā vietā.

Ziemassvētku turnīri šahā, galda tenisā un novusā

28. decembrī norisinājās Ziemassvētku turnīrs novusā. Pamatturnīrā Vladimirs Poļakovs un Ilmārs Visockis izcīnīja pa astoņiem punktiem. Notika pārspēle, kurā ar rezultātu 4 : 1 pārliecinoši uzvaru izcīnīja Vladimirs Podrobovs. Trešo vietu ieguva Ēriks Mazjānis.

Saha Ziemassvētku turnīrā par uzvarētāju kļuva Vladimirs Oleksenko, otro vietu izcīnīja Gunārs Jānis Mikulis, bet trešo — Vladimirs Žukovs.

Galda tenisā sievietēm par Ziemassvētku turnīra uzvarētāju kļuva Māriete Vilcāne, otro vietu izcīnīja Ingūna Liepiņa, bet trešo — Tatjana Kozuhova.

Vecgada skrējieni Mežaparkā Jēkabpilī

31. decembrī Jēkabpils Mežaparkā tika dots star-

ta šāviens Vecgada skrējienam. Tas norisinājās otro reizi, un dalībnieku skaits sasniedza vienu simtu. Piedalījies pašiem un atbalstīt draugu skrējienam uz Jēkabpili devās kupls skaits Līvānu novada iedzīvotāju: Pastaru ģimene no Rudzātiem (pieci cilvēki), Māriete Vilcāne, Roberts Mālnieks, Arvils Bušmanis, Jānis Važņevičs, Juris Jansons.

Ātrākie skrējēji jau no pirmajiem metriem devās pretī uzvarai. Visātrāk trīs kilometrus garo distanci noskrēja Zane Jokste (Jēkabpils) un Arvils Bušmanis (Līvāni). Arī kopumā sieviešu konkurencē pirmās sešas vietas izcīnīja jēkabpilietes. Vīriešu konkurencē kā trešais ātrākais bija Dāvis Pastars, bet olimpisko sešinieku noslēdza Jānis Važņevičs. Pastaru ģimene saņēma balvu kā otra kuplākā ģimene.

Otrajā sabraukumā tikās ziemeļaustrumu reģiona futbola veterāni

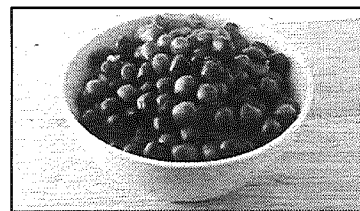
Pēc Latvijas ziemeļaustrumu reģiona veterānu telpu futbola čempionāta otrā sabraukuma spēļu rezultātiem Līvānu futbola komanda ierindojās trešajā vietā. Notika piecas spēles ar Jēkabpili, Gulbenes, Balvu, Rēzeknes un Viļakas futbolistiem. Gūtas trīs uzvaras, piedzīvots viens zaudējums, un vienā spēlē rezultāts bija neizšķirts. Turnīra tabulas pirmajā vietā pašlaik ir Gulbenes futbolisti ar 11 punktiem, otrajā vietā — Jēkabpils, trešajā — Līvānu komanda, abas ar desmit punktiem. Par labākajiem vārtu guvējiem atzīti līvānieši A. Vaikulis un V.Šakelis, abu kontā pa deviņiem gūtiem vārtiem.

Sagatavoja L.Rancāne

LABU APETĪTI

Varianti zirņu ēdieniem

**Pelēkie zirņi ir viens
no iecienītākajiem ēdieniem
gadū mijas laikā.
Kā to dažādēt?**

Parastī zirņus iepriekšējā dienā izmērcē un vāra līdz gatavībai vismaz divas stundas, pieberot sāli. Tikmēr gatavo mērci, eļļā apacepot žāvētu gaļu ar sipoliem. Kad mērce nāk gatava, tai pieliek miltus, saldo krējumu un sāli, maltos piparus pēc garšas. Pirms pasniegšanas zirņus pārlej ar mērci un pasniedz kūpošus.

Vēl garšīgāki ir taukskētie zirņi. Tas nozīmē, ka sālsūdenī izvārtos notecina caurdurī, uzber uz ietaukotas pannas un krāsni apbrūnina.

Var pasniegt arī zirņu zupu. Vispirms katlā vāra žāvētas ribiņas vai stībiņu kopā ar grūbām vai putrainiem, kam vēlāk pievieno burkānus un kartupeļus. Zirņus vāra atsevišķi un pieber zupai pašās beigās, lai tā neklūtu tumša.

Pelēko zirņu salātus parasti pasniedz ar apaceptiem sipoliem un žāvējumu, kā arī marinētiem

šampinjoniem un pipargurķiņiem. Mērcei ņem majonēzi, to var nedaudz sajaukt ar skābo krējumu. Vēl pievieno dilles vai citus zaļumus, stipras garšas cienītājiem — arī sasmalcinātu ķiploka daiviņu.

Novārīti zirņi labi garšo arī ar sagrieztu saldo papriku, āboliem, sipoliem un lociņiem. Tad visu pārlej ar eļļu, kurai pievienots nedaudz etiķa un sāls.

Ja pēc svētkiem zirņi vēl palikuši, no tiem var pagatavot pikas. Proti, zirņus kopā ar kartupeļiem samal gaļas mašīnā, piemaļ arī apaceptu žāvējumu, sipolus un ķimenes vai arī pēdējās sastāvdaļas pievieno jau gatavai masai, to kārtīgi izmaisot. Zirņu masu var likt arī žāvēta šķiņķa šķēlē — satin, nosien, apacep un pēc tam sautēt.